

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta přírodovědně- humanitní a pedagogická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Sociálních studií a speciální pedagogiky
Studijní program: Sociální práce
Studijní obor: Penitenciární péče

DROGY
DRUGS

Bakalářská práce: 09–FP–KSS– 4021

Autor:
Lucia SOCHŮRKOVÁ (STAŠKOVÁ)

Podpis:

.....

Adresa:
Cihlářská 669
460 06 Liberec 6

Vedoucí práce: Mgr. Květuše Sluková

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
51	13		13	19	6

V Liberci dne:

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Sochůrková Lucia
adresa: Cihlářská 669, 460 06 Liberec 6
studijní obor (kombinace): Penitenciární péče
Název BP: Drogy
Název BP v angličtině: Drugs
Vedoucí práce: Mgr. Květuše Sluková
Konzultant:
Termín odevzdání: 15. 4. 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 20. 3. 2009

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): _____

Datum: _____

Podpis: _____

Název BP: DROGY

Vedoucí práce: Mgr.Květuše Sluková

Podpis:

Cíl: Cílem je zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěch a chování dětí a zjistit k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí.

Požadavky: 1. Formulace teoretických východisek, vymezení základních pojmů.
2. Projektování průzkumu.
3. Sběr dat.
4. Interpretace dat.
5. Formulace závěru a návrh opatření.

Metody: Dotazníkové šetření.

Literatura: MATOUŠEK, Oldřich a kol. Metody řízení sociální práce. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 384 s. ISBN 80-7178-548-2

NEŠPOR, Karel. Návykové chování a závislost. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 152 s. ISBN 80-7178-432-X

NEŠPOR, Karel. Vaše děti a návykové látky. Praha: Portál, 2007. 157 s. ISBN 80-7178-515-6

POKORNÝ, Vratislav a kol. Patologické závislosti. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 194 s. ISBN 80- 86568-0204

SOCHŮREK, Jan. Vybrané kapitoly ze sociální patologie II. 1. vyd. Liberec: TU v Liberci, 2001. 47 s. ISBN 80-7083-495-1

VÁGNEROVÁ, Marie. Psychopatologie pro pomáhající profese. 4. vyd. Praha: Portál, 2008. 870 s. ISBN 978-80-7367-414-4

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 15. 04. 2010.

Lucia Sochůrková

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji

- Děkuji všem, kteří mě při vypracovávání této práce podporovali, radili a pomáhali
- Všem, kteří vyplnili můj dotazník
- Mgr. Květuši Slukové za vedení mé bakalářské práce a cenné rady
- Mému manželovi Martinovi, dceři Veronice a tchánovi Honzovi. Oni vědí.

Název bakalářské práce: Drogy

Název bakalářské práce: Drugs

Jméno a příjmení autora: Lucia Sochůrková

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2009/2010

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Květuše Sluková

Anotace

Bakalářská práce se zabývala problematikou drog užívaných u žáků osmých a devátých tříd základní školy v Liberci. Jejím cílem bylo ověřit platnost hypotéz, že děti, které nemají dvě a více aktivit týdně, jsou z neúplné rodiny častěji inklinují k užívání drog a že děti, které užívají drogy zanedbávají školní docházku.

V první teoretické části vysvětluje pojem drogy a její historii v České republice, vysvětluje čitateli jedno z mnoha dělení drog a dělení drogových závislostí. Poukazuje na příčiny proč děti užívají drogy, vysvětluje co je prevence a její druhy.

Druhá praktická část je věnována výzkumu, který dokumentuje zkušenosti dětí osmých a devátých tříd základní školy s drogami. Je zde provedeno celkové vyhodnocení získaných informací. Cílem bylo zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěchu a chování dětí a k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí.

Klíčová slova: Droga. Drogová závislost. Prevence. Druhy prevence. Příčiny.

Annotation

The bachelor work deals with drug abuse by the pupils from eighth and ninth classes on one of the elementary schools in Liberec. We purposed hypothesis:

- children who comes from the broken homes more frequently abuse the drugs than the children from responsible family.
- children who comes from the broken homes remiss in school duties more often than the children from responsible family.

Part 1 describes the brief history of drugs in the Czech Republic explains the sorts of drugs and rises and causes of drug dependence. We also describe the possibilities of prevention drug abuse.

In Part 2 - the practical part we describes our research. We recognised the experiences of children from eighth and ninth classes elementary school with drugs. We describe there the results of our research. We wanted to describe the the situation of durg abuse with children.

Key words: Drug. Drug addiction. Prevention. Sorts prevention. Causes.

Annotation

Das Lehramt hat sich mit der Problematik der Drogen die bei Schülern der achten / neunten Klassen der Realschulen in Liberec befasst. Deren Ziel ist die Gültigkeit der Hypothese zu prüfen, dass Kinder die ywek oder mehr Beschäftigungen in der Woche haben, häufiger zum Drogenkonsum verleitet werden und ob diese Kinder die Drogen konsumieren die Schulpflicht vernachlässigen.

Der Theoretische Teil erklärt den ersten Ausdruck der Entstehung der Drogen in der Tschechischen Republik. Es erklärt dem Leser eins von mehreren Spaltungen des Drogenproblems. Es zeigt uns, wieso und warum die Kinder Drogen nehmen und zweitens auch wieman dagegen vorbeugt.

Im zweiten praktischen Teil befassen wir uns mit Kindern, der achten / neunten Klasse der Realschulen, die mit Drogen Erfahrung gemacht haben. Eine Allgemeine Auswertung gab uns die Information. Das Ziel war herauszufinden, was für ein Einfluss die Drogen auf die Erziehung der Kinder haben und sich auf die Art der Drogen zu konzentrieren, sowie auf die Art des Missbrauchs im sozialen Hinterland der Kinder.

Schlüsselwörter: Drogen: Abhängigkeit. Vorbeugung. Art der Vorbeugung

OBSAH

Ú V O D.....	9
I.TEORETICKÁ ČÁST	11
1.HISTORIE DROG V ČESKÉ REPUBLICE	11
2.VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	12
2.1. Droga jako taková má celou řadu významů:	12
3.KLASIFIKACE DROG	13
3.1. Látky centrálně tlumivé.....	13
3.2. Opiáty.....	14
3.3. Stimulační drogy.....	15
3.4. Halucinogeny.....	16
3.5. Konopí.....	16
3.6. Těkavé látky	17
3.7. Závislost na léčivech.....	18
4. ZÁVISLOST A NĚKTERÉ SOUVISLOSTI	18
4.1. Základní pojmy	18
4.2. Fáze vzniku drogové závislosti	19
5. DŮSLEDKY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI.....	20
5.1. Sociální důsledky	20
Rodina a droga	21
Droga a škola.....	21
Droga a společnost	21
5.2. Psychické důsledky	22
5.3.Somatické důsledky.....	22
6. PŘÍČINY PROČ DĚTI UŽÍVAJÍ DROGY	23
7. PREVENCE.....	25
7.1 Vymezení pojmu prevence.....	25
7.2. Druhy prevence.....	26
8. PORUCHY CHOVÁNÍ U DĚTI.....	26
8.1. Poruchy chování	26
8.2. Typy poruch chování.....	26
9. RODINA A ŠKOLA	29
9.1. Rodina.....	29
9.2. Škola.....	29
10. PRÁVNÍ RÁMEC	30
10.1. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.....	30
10.2. Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy č.109/2002 Sb.	30
10.3. Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb.	31
10.4. Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů	31
II. PRAKTICKÁ ČÁST	32
11. CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	32
12. STANOVENÉ PŘEDPOKLADY	32
13. POUŽITÉ METODY	32
14. POPIS VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	32
15. ZÍSKANÁ DATA A JEJICH INTERPRETACE.....	33

16. SHRnutí DAT	46
17. VYHODNOCENí VÝZKUMNÉ PRÁCE	48
<i>17.1. Vyhodnocení předpokladů</i>	<i>48</i>
ZÁVĚR	50
NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ.....	51
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	54

Motto:

„Užívání drog plodí nízkou sebeúctu a nízká sebeúcta podporuje jejich užívání.“

Donald MacDonald

Ú V O D

Dvacáté století se zapsalo do dějin lidstva ohromným a neskutečným pokrokem ve vědě a technice. Doba tak ohromného pokroku a technických vymoženosti s sebou přináší úspěch a spokojenost pro náš každodenní život. Tato doba s sebou ještě přináší i zprávy o drogové problematice. Drogy se objevují v televizi, novinách a časopisech.

Pokud hovoříme o drogách, musíme si uvědomit, že drogy v jakékoli formě jdou s lidstvem od počátku jeho existence. Drogy měli v dějinách lidstva zpravidla významné postavení, byly chápány jako něco vzácné, výjimečné, popřípadě nebezpečné. Postupem času jsme se naučili získávat z různých druhů přírodních látek nové a nové látky, které nás odvedou do světa fantazie, radosti a bezstarostnosti. Jenže za chvíle radosti a bezstarostnosti už lidstvo zaplatilo příliš mnoho. V dnešní době se stává užívání omamných látek celospolečenským či dokonce globálním problémem. Oběťmi omamných látek se stávají miliony dospělých lidí na celém světě, kde narůstá počet dětí a mládeže, tedy těch, kteří si nedokáží uvědomit hodnotu a cenu svého života.

Dnešní člověk stále někam spěchá a tak si často nenajde čas zamyslet se nad tím, jak odstranit konflikty a jak upravit svou životosprávu. Jde cestou menšího odporu, sahá po lécích, cigaretách nebo po alkoholu. Tyto látky mu mohou přinést jen dočasnou úlevu, problémy mu vyřešit nepomůžou. Od jednoduchého návyku je jen krok k závislosti, která představuje vážný zdravotní, ekonomický a sociální problém moderní společnosti.

Mnohé chyby v užívání drog a rizika jejich užívání často vyplývají z nedostatečné informovanosti. Tak nejen minulý totalitní režim, ale i naše demokratická společnost byla zaslepená minulostí. Vůbec jsme se nepoučili. I když je pravdou, že naše minulost šíření toxikománie v takovém rozsahu jak to je dnes, náš postoj neomlouvá. Být dostatečně informovaný, je mnohem efektivnější využitá forma prevence, než o tom nemluvit, ze strachu před odpovědností a chutí, vyzkoušet si něco, po čem je všechno“fantastické.“

Do mých patnácti let jsem neměla o drogách ani tušení. Věděla jsem, co je alkohol, cigarety, viděla jsem to konzumovat ve větším množství, a zdálo se mi, že je to přirozené jako žvýkat žvýkačku. Na střední škole jsem o drogách slyšela jen to, že kdo užívá drogu je špatný, zanedbaný, ze špatné rodiny, sociálně nezabezpečený apod. Byla jsem obklopená okolím, které o tom moc nemluvalo, nebo dokonce vůbec. Většinou to byli moji vrstevníci a dospělí se k tomu nevyjadřovali. Později po přečtení různých článků v časopisech jsem ty lidi litovala. Celý problém jsem cítila tak, že drogu užívají jen ti, kteří mají nějaké problémy. Pak se rozšířila po okolí marihuana. Ti odvažnější, se snažili si ji koupit, někteří čekali na malé povzbuzení, jiní o tom jen mluvili. Když jsem tenkrát viděla, její účinky, zápach, náhlou změnu nálady, tenkrát jakoby se ve mně něco zlomilo. Nebylo to tím, že jsem viděla obraz osoby, která si škodí na zdraví, ale zarazilo mě něco jiného. V těch projevech radosti, nebo smutku, mi chyběl cit, výraz lidské skutečnosti. Proč lidé, které něco trápí se snaží změnit reakci svých citů, proč si uměle vyrábějí dobrou náladu.

Mladí lidé si často ani neuvědomují, co droga je a jaké má užívání drog, ať už se jedná o drogy „měkké“, či přímo drogy „tvrdé“, důsledky. Nejedná se přitom pouze o důsledky pro uživatele drog samotného, ale i o důsledky na jeho rodinu jeho nejbližší okolí a také na celou společnost. Téměř v každé krajině, v každém státě bez ohledu na velikost, je aktuálním a závažným problémem nadměrné užívání drog. Drogami je ohrožena celá společnost, narušena stabilita a je brzděn rozvoj společnosti.

Cílem této práce je zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěch a chování dětí osmých a devátých tříd základní školy v Liberci a k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí.

I. Teoretická část

1. Historie drog v České republice

„Ihned po druhé světové válce byly u nás látky, které byly považovány za psychotropní, pod účinnou kontrolou. První unikl pozornosti lék Psychoton. Jeho drogová účinnost byla včas zachycena, takže českou drogovou scénu výrazně neovlivnil. Na přelomu 40. a 50. let 20. století narůstá v Československu klima příznivé pro zneužívání drog. Ve druhé polovině 50. let narostla poptávka a následně i spotřeba zejména kombinovaných analgetik.“¹

„V porovnání s vývojem v uplynulých letech dochází dnes v České republice v oblasti drogové problematiky k rychlému posunu směrem k celkovému zhoršení situace. Od šedesátých let je v ČR tradice výroby tzv. tvrdých drog především z továrně vyráběných léků na straně druhé téměř absolutní nedostatek pašovaných drog. ČR byla vždy na trase tzv. balkánské drogové cesty. Touto cestou přicházelo a odcházelo velké množství heroinu, ale ČR byla jen tranzitní zemí. Základním faktem způsobujícím tuto situaci byla skutečnost, že zájem o naši měnu byl díky politicko-ekonomické situaci minimální.

Vyráběly se a byly zneužívány hlavně drogy reprezentující dvě skupiny – *stimulační látky a opiáty*. Drogou číslo jedna ve výrobě a spotřebě byl a do jisté míry stále je tzv. *pervitin*. Zástupcem druhé skupiny drog – opiátu byla směs derivátu *codeinu*. Výskyt morfinu byl omezen a heroin se na naší drogové scéně neobjevoval.“²

„Po roce 1989 došlo v drogové oblasti ke změnám, které souvisely s celkovým vývojem naší společnosti, se vstupem tržní ekonomiky, s otevřením hranic a s celkovou větší volností. Ukázalo se, že zájem o drogy je mezi mládeží velký. Prvním příkladem bylo velmi rychlé rozšíření konzumace tzv. lehkých drog, tedy *marihuany a hašiše*. V době kdy byla pozornost veřejnosti soustředěná na problematiku lehkých drog, došlo k zásadním změnám v oblasti drog tzv. tvrdých. Výrazně se rozšířila dostupnost a poptávky po pervitinu. Není náhodná podobnost pervitinu s jednou z nejpopulárnějších drog v poslední době *ecstasy (MDMA)*. Prakticky současně s rozšířením pervitinu, vznikla další a to LSD. V roce 1993 je zaznamenán větší počet případů závislosti na *heroinu*. Původní obliba tzv. lehkých drog (marihuana., hašiš), klesla a snížil se zájem o ně ve společnosti a byl

¹ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Technická univerzita: Liberec 2009. str. 107-108

² Presl, J. *Česká republika ve světě drog. Současná situace a vývojové trendy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů 1995. str. 66-69

vystřídán oblibou experimentu s různými tvrdými drogami. Drogový problém nelze vyřešit, ale lze jeho rizika omezit na nejnižší možnou úroveň.“³

2.Vymezení základních pojmů

„Původ slova **droga** je z holandského jazyka „**droog**“, co v překladu znamená suchý a v angličtině se používá slovo „**drug**“, tedy medicína, co znamená lék přírodního původu.“⁴

2.1. Droga jako taková má celou řadu významů:

- „Drogami nazýváme psychoaktivní látky, které mají rychlý vliv na chování, vědomí a náladu člověka.“⁵
- „Je to skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Centrální popisnou charakteristikou **syndromu závislosti** je silná touha užívat látku (často silná, někdy přemáhající), brát **psychoaktivní** látky(které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol nebo tabák.“⁶
- „Je psychický a někdy i fyzický stav vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou, charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi, které vždy zahrnují nutkání brát drogu a to stále nebo pravidelně pro její psychologické účinky a někdy i proto, aby se zabránilo nepříjemnostem vyplývajícím z její nepřítomnosti. „**Drogová závislost** tedy představuje duševní resp. i tělesný stav periodické nebo chronické

³ Presl, J. *Česká republika ve světě drog. Současná situace a vývojové trendy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů 1995. str. 66-69

⁴ Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str.12

⁵ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*.Liberec:TUL 2009, str.108

⁶ Pokorný, V. a kol. *Patologické závislost*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky 2002. str.14

intoxikace organismu, který škodí jak jedinci, tak i společnosti, přičemž tento stav organismu je vyvolán užíváním drogy přírodní nebo syntetické“.⁷

„Opium ...nenacházím sil, abych Vás varoval!“

Jean Cocteau

3.Klasifikace drog

Drogy dělíme na:

- **Látky centrálně tlumivé** – alkohol, barbituráty
- **Opiáty** – opium, kodein, heroin, morfin
- **Stimulační drogy** – pervitin, kokain, nikotin, kofein
- **Halucinogeny** – LSD, extáze
- **Konopí** – marihuana, hašiš
- **Těkavé látky** – organická rozpouštědla, toluen
- **Závislosti na lécích** – analgetika, psychostimulancia

3.1. Látky centrálně tlumivé

„Nejznámější a hlavním představitelem této skupiny je alkohol. Alkohol je náš elixír a náš jed. Vždycky jsme věděli, co dobrého a co špatného nám přináší. Je to droga, která může srazit k zemi dospělého člověka během půl hodiny, která každý rok zabíjí a mrzačí tisíce lidí na silnicích, vyvolává závislost, násilí, způsobuje nemoci, sebevraždy a sebepoškození, zjišťuje beztak zoufalou situaci bezdomovcům, a přesto je volně přístupná, veřejně propagovaná a je vnímána ne jako tvrdá droga, ale jako prostředek vzbuzující veselou družnou náladu. Nesmírná obliba alkoholu spočívá v jeho schopnosti zbavit člověka obvyklých zábran v chování a v dodání dobré nálady.

Obecně se uvádí, že alkohol je méně nebezpečný než ostatní daleko nebezpečnější drogy. Alkohol je stejně ničivý, stejně návykový a stejně životu nebezpečný jako,

⁷ Pokorný, V. a kol. *Patologické závislosti*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky 2002.str.21

kterákoliv jiná omamná látka.“⁸ „Alkohol má výrazně anxiolytické účinky (rozpouští úzkost). Již při poměrně nízké hladině je narušeno vnímání a motorika. Mnozí si alkoholika představují jako člověka, který žije na okraji společnosti, povaleče, často bez vlastního domova, rodiny a zázemí. Chodí neupravený, nepracuje nebo si vyhledává jen krátkodobé příležitostní práce. Řada alkoholiků však nevykazuje ani jednu z uvedených charakteristik. Alkoholik je člověk, jehož pití působí potíže jemu samému, jeho nejbližšímu okolí i společnosti. Alkoholová závislost vzniká, když spotřeba alkoholu u jedince překračuje míru, kterou toleruje jeho okolí i společnost a jeho spotřeba je tak velká, že poškozuje jeho zdraví, vztahy s okolím i společností. Alkohol odbourává zábrany, vede ke zvýšené agresivitě, způsobuje rozpad kvalitních sociálních vztahů“.⁹

3.2. Opiáty

„Tato skupina je nazývána proto takto proto, že se jedná o alkaloidy získávané z tzv. surového opia. Opium je žlutozelená zbarvená šťáva, která na vzduchu zasychá v hnědou bezbarevnou hmotu. Opium obsahuje celou řadu alkaloidů, mezi základní patří morfin, kodein, heroin apod. Typickou vlastností opiátu je nárůst tolerance, tzv. postižený si na drogu rychle přivyká a potřebuje stále vyšší dávky. Nejznámějším představitelem této skupiny opiátu je heroin“.¹⁰

„Heroin je opium upravené laboratorně, je to bílý až hnědý prášek nebo granule. V ulicích má heroin přezdívku jako: čoko, eič, háčko, herák, hero.“¹¹ „Jeho první účinek bývá velmi slabý, někdy i negativní. Tyto látky však vyvolávají velmi rychle silnou biologickou i psychickou závislost, rychlý je i vzrůst tolerance. Jeho účinek je vázán na opiové receptory v mozku. Hlavním důvodem k užívání je především potřeba zabránit nepříjemným abstinenčním projevům. Předávkování heroinem může končit smrtí. Opiáty vyvolávají pocit pohody, stav blaženého uvolnění, útlumu, prožitek klidu, event. Otupělost až obluzení, vedou k omezení funkce pozornosti, paměti a úsudku, celkovému zpomalení narušení výkonu. Postupně devastují osobnost, ničí schopnost sebekontroly a respekt k běžným sociálním normám.“¹²

⁸ Tyler, A. *Drogy v ulicích*. Praha: Ivo Železný 2000, str. 25-26

⁹ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Liberec: TUL 2009, str. 112-113

¹⁰ Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str. 23

¹¹ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Liberec: TUL 2009, str. 114

¹² Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál 2004, str. 565

3.3. Stimulační drogy

„Jde o drogy, jejichž základním efektem je celková stimulace, povzbuzení. Drogy této skupiny jsou velmi oblíbené a hojně zastoupené. Nejedná se o čistý produkt, nejružnější zabarvení produktu do žlutá či fialová svědčí o příměsích jódů či jiných látek. Riziko poškození organismu těmito nečistými drogami je zvýšeno tím, že velká většina volí jako cestu první aplikace vpich do žíly. Na jedné straně u těchto drog dochází k celkovému povzbuzení, odstranění únavy, pocitu zvýšení psychické i fyzické výkonnosti, celkovému zrychlení psychiky a nabídky představ, euforizaci, zvýšené empatie, ale na druhé straně i k uvolnění zábran – což ovšem může být např. v oblasti sexu i kýženým efektem. Po určité individuálně různě dlouhé době, dochází k zásadním proměnám psychiky. Pervitinový zoufalec vidí všude kolem sebe úklady a snaží se jim utéci. Postupně se mohou přidružovat i zrakové a sluchové halucinace, tedy vjemy tajemných výhrůžných stínů, zvuků apod. Klasickým představitelem skupiny stimulačních drog je kokain.“¹³

„V základní formě je kokain bílý prášek. Pokud se vdechne nosem trvá jen několik minut a dostaví se intenzivní pocit omámení. Kokain působí jako stimulus krátkodobě na celou nervovou soustavu a jako lokální anestetikum.“¹⁴ „Účinky kokainu závisí na množství a frekvenci užívání. Projevuje se poklesem soustředěnosti, euforií, vyvoláním pocitů radosti, rozhodnosti, poklesem krevního tlaku a tepu, ztrátou chuti k jídlu, pocitem fyzické výkonnosti, odstraněním únavy, nespavosti, schopností empatie.“¹⁵ „V poslední době je stále oblíbenější i extáze, droga diskoték, která má výrazný stimulační účinek, tlumí pocity únavy, ale i schopnost adekvátně vnímat signály vlastního těla. Zvyšuje produkci serotoninu a tímto způsobem posiluje pozitivní emoční ladění, pocity euforie, tlumí agresivitu. Obvyklé věci se mohou zdát neobvyklé nádherné, člověk se cítí skvěle.“¹⁶

„Do této skupiny patří i nikotin. Čistý nikotin je jeden z nejtoxičtějších známých jedů. Pouhými několika kapkami na jazyk může usmrtit člověka během pár minut. Nikotin se nachází pouze v tabákových rostlinách a do těla kuřáka se dostává ve formě drobných kapiček dehtu.“¹⁷

¹³ Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str.16

¹⁴ Tyler, A. *Drogy v ulicích.* Praha:Ivo Železný 2000, str.212

¹⁵ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie.* Liberec:TUL 2009, str.117

¹⁶ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese.* Praha:Portál 2004, str.566

¹⁷ Tyler, A. *Drogy v ulicích.* Praha:Ivo Železný 2000, str. 339

3.4. Halucinogeny

„Jedná se základně o skupinu látek jednak přírodních, jednak syntetických, jejichž základním efektem při požití je změna vnímání. Vnímání je porušeno do různé hloubky a intenzita změny může vyvolat obraz toxické halucinatorní psychózy. Účinek plných dávek halucinogenních drog je razantnější. Dochází ke stavům hlubokého narušení normální psychiky, dochází k prožitkům odosobnění, k izolaci od okolí a ponoření se do vnitřního prožitkového světa. Mění se vnímání prostoru, času, barev i zvuků. Zvyšuje se fantazie. Předměty se mění ve zvířata či osoby, prostor se bortí, zmenšuje či zvětšuje. Je to skupina drog, která má jako každá jiná své plusy a své mínusy.“¹⁸

„Nejznámějším halucinogenem je LSD. LSD se obvykle užívá ve formě tripů, papírových polštářků napuštěných drogou a psylocybin oblíbený u českých narkomanů, který je obsažen v houbách lysohlávkách. Jejich hlavním účinkem je změna vnímání, obvykle jde o vizuální halucinace, pocitu depersonalizace a derealizace. Navozují se stavy excitace a změny nálady. Ty mohou mít různý charakter, objevuje se euforie, ale i ataky úzkosti s panickými reakcemi a depresivními stavy. Porucha soudnosti a zhoršené sebeovládání zvyšují tendenci k impulzivnímu jednání, které může mít negativní důsledky. U lidí, kteří užívali delší dobu halucinogeny, se mohou po určité době abstinence objevit flešbky. Po opakovaných dávkách se zvyšuje tolerance. Halucinogeny nevedou k biologické závislosti, ale je zde značné riziko vzniku psychické závislosti s potřebou zvyšovat dávku. Mohou se objevit přechodné psychotické stavy.“¹⁹ Další drogou s této skupiny halucinogenu je extáze, psilocybin – Lysohlávka česká.

3.5. Konopí

„Jde o rostlinu pocházející původně z Indie. Jedná se o nejstarší rostlinu, která byla pěstována pro její psychotropní účinky. Hlavním rizikem této skupiny drog, je to, že jsou „vstupní branou“ do světa drog. Konopí lze kouřit, jsou však běžné i jiné úpravy. Že vede přímo k pervitinu, braunu či heroinu.“²⁰ Hlavními představiteli této skupiny jsou v první řadě marihuana a hašiš.

¹⁸ Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str.41

¹⁹ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál 2004, str.567

²⁰ Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str.31

„Jedná se o přírodní látky pocházející z konopí. Marihuanou se míní obvykle usušená květenství rostlin, hašiš je usušená pryskyřice z téže rostliny. Obě látky vyvolávají řadu jednotlivých účinků. Od marihuany se obvykle očekává, že přinese okamžiky euforie, smích často neadekvátní příčině, zvýšenou citlivost na určité podněty. Myšlení může být zrychlené, ale i zpomalené, koordinace pohybů bývá častěji změněná. Místo pocitů euforie se ale mohou někdy dostavit pocity zmatku, úzkosti a deprese. Doba účinků je různá. Hlavní účinky odeznívají do dvou hodin, ale mohou přetrvávat celý den v určitých pocitech neskutečnosti, změněném denním rytmu a pozornosti. Marihuana a hašiš se nejčastěji kouří.“²¹ „Marihuana je prostě droga jako každá jiná, má svá pozitiva i negativa.

Popsat první účinky marihuany není jednoduché. Účinek první intoxikace může být tedy velmi rozdílný, od žádného efektu přes nepříjemné tělesné prožitky závratě a suchosti v ústech až po výrazný pozitivní efekt s dosažením očekávané euforie, smíchu a zvýrazněného vnímání okolí. Často bývá popisovaná výrazná nevolnost až zvracení. Marihuana má svoje rizika. Při dlouhodobém, intenzivním kouření této drogy, jsou popisovány poruchy menstruačního cyklu, dochází k celkovému snížení obranyschopnosti organismu apod.“²²

3.6. Tělkavé látky

Tyto látky jsou značně toxické, jejich užívání lze považovat za velice nebezpečné. „Jsou velmi levné, snadno dostupné, proto je zneužívají hlavně děti a dospívající. Inhalování vyvolává apatii, ospalost, zhoršení pozornosti, paměti, zpomalení myšlení, poruchy motorické koordinace a nepřiměřené emoční reakce. Postupně dochází k celkové degradaci osobnosti, ztrátě zájmů, upadají sociální návyky. Obvykle je zanedbávání zevnějšku, hrubost a bezohlednost. Závislost je psychického charakteru, biologická závislost se nevytváří. Do této skupiny patří např. toluen, trichloretylen, benzin apod.“²³

„Nejznámějším a nejnebezpečnějším představitelem této skupiny je toluen. Nebezpečí toluenu spočívá především v poškozování mozku, jaterní tkáně a dýchacích cest. Největší riziko je však v nemožnosti jeho dávkování. Při inhalaci jsou patrné poruchy vědomí, vznikají abnormální vjemy především zrakové, ale i sluchové. Vyhasínají emoce,

²¹ Hajný, M. *O rodičích, dětech a drogách*. Praha:Grada 2001, str. 18-19

²² Presl, J. *Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě?* Praha: Maxdorf 1995, str.33

²³ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.567-568

utlumuje se psychomotorika, později nastupuje strach, který většinou nemá konkrétní podobu člověka, bytosti nebo jevu, a proto bývá označován za strach z neznámého.²⁴

3.7. Závislost na léčivech

„Pro dospělé jsou všechna sedativa jen utišující prostředky, tedy legální drogy. Jsou lehce přístupné, mohou se volně kupovat a prodávat a nejdeme je v každé domácnosti. Vysoké dávky sedativ, způsobují zhoršení zraku, vnímání a úsudku, zpomalení celkové reaktivity, k narušení výkonu, zhoršení koncentrace pozornosti a paměti. Při dlouhodobém užívání se vytváří biologická a psychická závislost. Na rozdíl od stimulační drog, vyšší dávky způsobují ospalost, letargii nebo dokonce kóma²⁵. Zneužívají se zejména analgetika a antipyretika, psychostimulancia, anxiolytika, antiastmatika, barbituráty, antidepresiva atd. Některá léčiva jsou používána jako prekurzory.²⁶

4. Závislost a některé souvislosti

4.1. Základní pojmy

Závislost – „je to skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Centrální popisnou charakteristikou **syndromu závislosti** je silná touha užívat látku(často silná, někdy přemáhající) brát **psychoaktivní látky**(které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol nebo tabák“.²⁷

Drogová závislost – „je onemocnění. Je charakteristická naléhavou touhou po účincích drog, kterou nemocný užívá i přes to, že si tím způsobuje řadu nepříjemných problémů. K závislosti se člověk dostane přes experimentování a postupem času i pravidelnému užívání drog“²⁸

²⁴ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Liberec:TUL 2009, str.122

²⁵ Dimoff, T. a Carper, S. *Berie Vaše dítěť drogy*. Bratislava:Obzor 1994, str. 50

²⁶ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Liberec:TUL 2009, str.122

²⁷ Pokorný, V. a kol. *Patologické závislosti*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky 2002. str.14

²⁸ Hajný, M. *O rodičích, dětech a drogách*. Praha:Grada 2001, str.14

Drogová závislost - „je také charakterizovaná silnou touhou látku užívat a pokračovat v jejím užívání za každou cenu a tendenci zvyšovat dávky, aby se dostalo účinku, který původně vyvolala dávka menší“²⁹.

4.2. Fáze vzniku drogové závislosti

„**Droga** sice vyvolává žádoucí pocity, ale je potřeba stále větší a častější dávky, protože organismus získává stále větší toleranci. Čím delší je užívání, tím více se mění různé psychické i fyziologické mastnosti. Postupně dochází k narušení schopnosti autoregulace. Člověk není schopen přestat. Závislý člověk nemá sílu, mnohdy ani motivaci, se z tohoto kruhu dostat. **Drogová závislost** vzniká postupně, ale mnohem kratší dobu než závislost na alkoholu. Proces vzniku závislosti podle lze rozdělit do čtyř etap.“³⁰

1. **studium experimentování** – experimentování s drogou může vycházet z nudy, zvědavosti, potřeba něčeho nového, vzrušujícího a pokud možno tabuizovaného. Obvykle je adolescent, kdo okusí drogu, kterou mu někdo nabídne a nejčastěji jsou to vrstevníci, kteří drogu nabídnou. Příčinou může být i potřeba uniknout od problémů, často tak reaguje tehdy, když nemá nikoho, kdo by mu pomohl. „Droga nabízí únik a mladý člověk ho přijme“. Pokud mladý člověk zjistí, že mu droga může pomoci v situaci nouze nebo nudy, bude ji chtít vzít znovu. Počáteční fázi užívání drog je pocit štěstí, uvolněnosti, sebejistoty, zvyšuje pocit kompetentnosti, umožňuje dosáhnout potřebnou míru aktivizace. Zbavuje člověka úzkosti, strachu a nejistoty.
2. **Fáze pravidelného užívání** – člověk užívá drogu čím dál častěji, ale stále popírá rizika takového jednání. Nechce si připustit jako závažnost, snaží se okolí přesvědčit, že nedělá nic špatného. Změny v chování a úbytek zájmů jsou důležitými signály vznikající závislosti.
3. **Fáze návykového užívání** – „s postupující závislosti se zvyšuje lhostejnost k čemukoliv, co se netýká drog. Závislý člověk ztrácí motivaci a mění se jeho hodnoty. Už se nesnaží svůj návyk skrývat“. Nemá čas ani energii a

²⁹ Sochůrek, J. *Úvod do sociální patologie*. Liberec:TUL 2009, str.110

³⁰ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.562-563

navíc mu přestává záležet na tom co říkají druzí. Ztrácí svou profesní roli. Rozbívá vztahy s přáteli, s rodinnými příslušníky a nevádí mu to. V této fázi se mnozí pokusí omezit dávku nebo přestat.

4. **Fáze terminální** – nadměrné užívání psychoaktivních látek poškozuje člověka biologicky i sociálně, projevuje se narušením psychického i somatického zdraví. Dochází k celkovému úpadku osobnosti a rozpadu sociálních vazeb. Stává se nespolehlivým a bezohledným. Udržuje kontakt, jen s lidmi, kteří rovněž užívají drogy. Jeho jediným zájmem je získat drogu, bez ohledu na to jakým způsobem si ji opatří.

5. Důsledky drogové závislosti

5.1. Sociální důsledky

„Drogově závislý, jsou ztroskotanci, co ztratili zájem stát na pevné zemi. Vyměnili ho za chvíli opojení, nějakou vstupenku do falešného ráje. Pozemské starosti přenechávají jiným. V zajetí růžových snů se raději vznášejí vysoko nad světskými problémy, jako by nechtěli žít v běžné realitě. Neuvědomují si, že pomalu ale jistě se z nich vytrácí život. Mění se v lidské trosky, které jsou na obtíž celé rodině i společnosti. Přestávají respektovat příslušné normy, neplní své povinnosti, přestávají chodit do školy, do zaměstnání a mění se jejich vztahy s lidmi. Pod vlivem drog se mění jejich hodnotová orientace, ostatní hodnoty přestávají mít svůj význam. Raději by brali dostatek drogy, než to jestli má kde, bydlet, jestli má co jíst apod. Drogově závislý člověk se stává nespolehlivý, sobecký a necitlivý k ostatním lidem. Ačkoli hájí svoji svobodu je v moha věcech odkázán na okolí. Parazituje na rodině a známých, protože v pokročilém stádiu není schopen pracovat, a pokud má nějaký příjem, tak všechno utratí za drogu. Parazituje i na společnosti např. žebráním, ale hodnota drogy je pro závislého tak silná, že je ochoten krást, prostituovat, podvádět, využívat lidi apod. Člověk závislý na droze se postupně stává přítěží.“³¹

³¹ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.574

Rodina a droga

„Drogově závislý jedinec devastuje a rozbíjí svoji rodinu. Jde obvykle o primární orientační rodinu, protože drogově závislý bývají mladý lidé. Reakce rodičů na zjištění, že jejich dítě užívá drogy, bývá velmi často nepřiměřená a neúčelná, typickou reakcí je vyhrožování, zákazy, pláč, výčitky apod. Někdy mohou mít rodiče pocit viny a hledají příčiny, jindy se snaží svoje dítě chránit a popírají jeho vztah k drogám. Ideálním řešením je porada s odborníky, jenže takto učiní jenom malé procento rodičů. Člověk závislý se stává přítěží pro rodinu a ta nakonec rezignuje, když vyčerpá všechny dostupné možnosti. Zavislý člověk velmi často z rodiny odchází, přebývá u drogově závislých nebo se z něj stává bezdomovec.“³²

Droga a škola

Drogově závislý člověk postupně selhává v profesní roli, není schopen chodit pravidelně do školy nebo do zaměstnání. Pod vlivem drogy bývá unaven, není schopen požadovaného výkonu, nemůže se soustředit, a navíc ztrácí motivaci k takové činnosti. Nakonec je jeho chování natolik neúnosné, že je vyloučen ze školy, případně ukončen jeho pracovní poměr. Stává se nezaměstnaným a nemá ani motivaci hledat jiné zaměstnání. Drogově závislý člověk ztrácí většinu svých sociálních rolí, nakonec přetrvává a dominuje pouze na role narkomana. Pro svou závislost není schopen tyto role plnit, jeho chování má pouze jeden cíl: získat drogu a užít si ji.

Droga a společnost

V české společnosti je silná tendence drogově závislé stigmatizovat a sociálně izolovat. Člověk užívající dogy získá nálepku „fetáka“, který není běžně přijatelný, jemuž se každý vyhne. Pohrdání a odpor společnosti narkomana nakonec donutí, aby se identifikoval s drogovou subkulturou, přijal její hodnoty a normy, protože je to jediná skupina, která jej neodmítá. Negativní dopad společnosti představuje problém i pro vyléčené narkomany, které ani potom nikdo neakceptuje a lidé k nim mají i nadále nedůvěru. Riziko recidivy bývá posilováno nedostatkem sociálních kontaktů s jinými lidmi, než jsou drogově závislí. Člověk, který užívá drogy a je jimi nějak ovlivněn, není schopen bariéru nedůvěry a

³² Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.574

odmítání překonat. Svět je pro drogově závislého příliš složitý, nepříjemný a nepřátelský. Necítí se v něm jistě, reaguje úzkostně a potřebu obrany, nejčastěji pomocí drogy.

5.2. Psychické důsledky

„Závislost mění psychické reakce, procesy i vlastnosti a v souhrnu celou osobnost drogově závislého jedince. Dlouhodobé užívání takových látek, může vytvořit změny vyvolané poškozením mozku. Závislý člověk bývá labilnější, dráždivější, se sklonem k extrémním prožitkům. Zhoršuje koncentrace pozornosti, paměťové funkce, a může vést až k depresím. Poškozuje se CNS a nápadný a rychlý průběh je u organických rozpouštědel. Pod vlivem drog může být člověk buď extrémně aktivizován, nebo naopak neschopen jakékoliv aktivity. Drogově závislý člověk nemá dostatek vůle k překonání potíží, není schopen potřebného sebeovládání, i když by si přál dávku alespoň nezvyšovat. Po určité době přestává pociťovat za své jednání vinu. Život drogově závislého jedince je naplněn aktivitou zaměřenou na získání drogy, její užití a opakování těchto činností stále dokola. Závislost přinese jiný, pevnější a těžko zvládnutelný stereotyp. Závislému jedinci nakonec zůstane jen droga, všechno ostatní ztratilo smysl. Člověk závislý na droze nemá budoucnost, neplánuje ji, nechce o ní vědět je soustředěný jen na přítomnost. Vznikají poruchy psychotického charakteru, typickým projevem jsou poruchy vnímání, halucinace, bludy, apod.“³³

5.3. Somatické důsledky

„Závislost která vede k nadměrnému užívání psychoaktivních látek, poškozuje člověka biologicky, psychicky i sociálně. Závislost může primárně i sekundárně poškodit somatické zdraví jedince např. změnu životního stylu apod. Může poškodit CNS, játra, ledviny, je zvýšené riziko hepatitidy a HIV apod. „Závislý člověk celkově tělesně chátrá a přestává o sebe dbát, nedodržuje hygienu apod.“ Taková změna ovlivní i jeho sebevědomí.“³⁴

³³ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.564 - 565

³⁴ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.563

6. Příčiny proč děti užívají drogy

Drogu zkouší brát mnoho dětí, ale jen některé skončí tak, že bez nich nedokážou žít. Timothy Dimoff uvádí ve své knize „Berie Vaše dieťa drogy?“ několik příčin proč děti užívají drogy³⁵:

- 1. Touha po euforickém účinku** – touha po dobrém pocitu je už od pradávna základním lidským motivem. Příčiny proč užívají drogy děti jsou stejné jako u dospělých. Slangové výrazy u mládeže jako dát si do nosu, dorazit se apod. mluví o velmi silné touze mladých toxikomanů dostat se do stavu omámení a to především jako součást davu. Je mnoho dětí, které berou drogu, jen proto, aby zažili jejich omamný účinek.
- 2. Zvědavost a nuda** – Jsou dvě strany té stejné mince. Dítě hledá dobrodružství a vzrušení, nové zkušenosti, nové poznání, zručnosti a schopnosti, aby vyplnilo svůj volný čas a mělo více zábavy než ve škole, při práci, při úkolech nebo jiných povinnostech. A právě drogy jsou odpovědí na jejich hledání. Jsou děti, které když vykouří první cigaretu, nelíbí se jim chuť v ústech, po inhalačních prostředcích je bolí hlava a po flámu s alkoholem jim je špatně. Jiné děti jsou třeba i nadále zvědavé a zkouší více drog nebo jiné druhy, či dokonce nové kombinace. A právě zvědavost přivede děti přes vstupní bránu ke kokainu, k LSD a nebo k heroinu. Nuda provází děti k pokusu zkoušet věci o kterých vědí, že by je neměli dělat.
- 3. Vliv rovnocenné skupiny** – Děti nemyslí na tlak rovnocenné skupiny, jen chtějí aby je přijali mezi sebe, chtějí někam patřit. Odlišovat se od ostatních dětí je pro ně nejkrutější rána, jakou si mohou představit. Pokud ho mají přijmout mezi sebe za cenu, že ochutná pivo nebo vykouří cigaretu, cena se zdá nízká. Tlak rovnocenné skupiny je jednou z nejhlavnějších příčin, proč děti užívají drogy a tento tlak je nutí aby v tom pokračovaly. Skupiny jsou pro konzumaci drog ideálním prostředím. Faktorem v užívání drog je i pubertální období a vzdorovitost. Děti chtějí dělat to, co dělají jiné děti, pokud tím rozzlobí rodiče. Ať je tlak, který nutí děti užívat drogy

³⁵ Dimoff, T. a Carper, S. *Berie Vaše dieťa drogy*. Bratislava:Obzor 1994, str.77

jakýkoliv, hrozí nebezpečí, že se jejich konzumace může vymknout z rukou. Děti tráví volný čas s kamarády a pokud užívají kamarádi drogy budou je následovat.

4. Únik před venkovními problémy – ve škole jsou problémy, rodiče mnoho očekávají a puberta nebyla nikdy lehká. Ani jeden z problémů nezmizel, ale mnoho nových zvyšuje napětí, které zase zvyšuje tlak na každé dítě. Většina rodičů, ať už jde o rodiny úplné nebo neúplné, pracuje mimo domov a vychovává generaci, která je celý den bez nich. Ale třeba taky změna zaměstnání, zajímavá práce na jiném místě nutí dospělé se často stěhovat. Děti nemají možnost se usadit a najít si stále kamarády. Ale i rodiče jsou vystaveni stejnému tlaku. A taky miliony dospělých má problémy s alkoholem a drogami. Rodiče, kteří užívají drogy, aby obešli problém, nechávají svým dětem škodlivé dědictví. Pomocí drog je možno se vyhnout bolesti a pokračovat v radostech dětství. To není únik, ale past! Tlak a návyk na dítě může narůst do obrovských rozměrů a konečným únikem pro dítě je sebevražda.

5. Únik před vnitřními emotivními problémy – Děti s emotivními problémy mohou být v rozpacích, když si mají sami poradit v normálních životních situacích. Mohou se nechat lehce ovlivnit drogami. Pro děti citlivé na problémy s drogami je typická osamělost, mají pocit, jako kdyby nebyli součástí okolního světa, jako kdyby do něj nepatřili. Rozmanitost drog poskytuje právě těmto dětem obrovskou možnost výběru, aby mohli čelit nízké sebeúctě, ale i plachosti, úzkosti, depresím a dalším problémům. Alkohol někdy boří zábrany a plachého člověka hází do víru večírků, kokain vyvolává arogantní chování a pocit síly, marihuana zahání napětí a dělá svět něžným a zasněným a LSD otvírá prostor pro novou zkušenost. Pro děti, které nedokážou překonat vnitřní problémy, je velmi často posledním východiskem sebevražda.

Hlavní příčinou - proč děti užívají drogy je fakt, že je užívají dospělí. Děti se učí o reakcích na drogy od dospělých. Učí se, že předepsané léky mají zmírnit bolest, odstranit úzkost a člověk po nich lépe spí. Alkohol je pro společnost jako mazací olej pro auta. Stimulační drogy umožňují vysokoškolákům lépe myslet, před závěrečnými zkouškami a mohou se celou noc učit. Mnoho dospělých učí děti, že na každou možnou chorobu existuje zázračný lék.

„Chtěl jsem to jen zkusit. Jednou. Dnes potřebuji svou dávku denně. Chtěl jsem s tím přestat, ale nevím jak. Nevím, kam mám jít.“

(drogově závislý)

7. Prevence

Nejvíce ohroženou skupinou jsou studenti středních škol, učilišť a žáci základních škol. Každý člověk by měl v současné době znát celosvětový problém drog a zaujmout k němu svůj postoj. Vzdělání by mělo pomoci hlavně dětem získat lepší vědomosti o škodlivém účinku, které způsobuje užívání drog.

Část viny mají také rodiče, a všichni ti kteří se podílejí na výchově. Zdravá rodina je základ pro zdravý vývoj dítěte pro jeho další život. Negativně působí na dítě nedostatek času ze strany rodičů, kteří se snaží to nahradit tím, že dětem dávají peníze a ani netuší za co je děti utratí. A později jsou šokováni tím, že jejich dítě má problémy s drogami. Rodiče by měli s dětmi otevřeně mluvit o hodnotách, určit přesná a rozumná pravidla, vědět co jejich děti dělají, s kým se schází a být dětem vzorem. Velmi důležitá prevence je v podobě zájmových kroužků apod. Pokud děti nemají dostatečnou motivaci, jakým způsobem mají trávit volný čas, lehko podlehnou různým jiným věcem. Na jedné straně je potřeba dostatečně děti motivovat třeba zájmovými kroužky, ale na druhé straně není dobré příliš dětem zakazovat. Určitá důvěra je nutná, ale občas je potřebná kontrola.

Prevence založená ve společnosti značí dobrou spolupráci různých složek společnosti, které mají zájem aby se problémům s drogami pokud je to jen malé míře možné předcházelo. Do této prevence patří škola, lékař nebo psychiatr, kulturní zařízení, linka důvěry, pedagogicko – psychologické poradny, policie apod.

7.1 Vymezení pojmu prevence

„Prevence představuje širokou škálu metod, forem a způsobu výchovního působení zaměřeného na předcházení zájmu člověka o drogu. Prevence předchází nežádoucím

jevům, nehodám, úrazům, nemocem.“³⁶ Cílem prevence je ovlivňovat děti a mládež ve směru jejich odolnosti vůči drogám.

7.2. Druhy prevence

- Primární
- Sekundární
- Terciární

8. Poruchy chování u dětí

8.1. Poruchy chování

„Lze charakterizovat jako odchylku v oblasti socializace, kdy jedinec není schopen respektovat normy chování na úrovni odpovídající jeho věku, event. na úrovni svých rozumových schopností“³⁷

8.2. Typy poruch chování

Poruchy chování rozdělujeme podle závažnosti, míry kontinuity nebo charakteru poruchové chování. V závislosti na charakteru poruch dělíme na **neagresivní**(lži, záškoláctví, útky, toulky) a **agresivní**(šikana, vandalismus a jiné) poruchy chování.

8.2.1. Lhaní

Lhaní můžeme chápat jako únik z osobně nepříjemné situace, z kterou si dítě nedokáže poradit samo. „Lež **pravá** je charakteristická úmyslem a vědomím nepravdivosti“. Dítě ví, že nemluví pravdu, je to obranný mechanismus, u kterého je jasný cíl, dítě se chce vyhnout problémům a nebo jen získat nějakou výhodu. Ve školním věku jsou děti schopné rozlišit co pravda, co je lež a také vědí, že lhát se nemá. **Bájeivá lhavost** uspokojuje na embolické úrovni potřeby, které nejde jiným způsobem saturovat. U bájeivé lži nejde o poruchu chování.

Děti středního školního věku berou lhaní jako nutnou obranu v ohrožen. Zvláštní kategorii představují lži zaměřené na jiné osoby, nebo z úmyslem někomu ublížit, či

³⁶ Hartl, P a Hartlová, H. Psychologický slovník. Praha:Portál 2000. str. 450

³⁷ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str.779

dokonce k dosažení vlastního prospěchu. Sklon ke lhaní může mít trvalé rysy, kde patří **patologická lhavost**(je typická u jedinců s disociální poruchou osobnosti).³⁸

8.2.2. Záškoláctví, útěky, toulky

Znakem záškoláctví, útěků a toulání je tendence odněkud utíkat, kdy útěk lze interpretovat jako jedno řešení obranného a únikového jednání. Dítě řeší svoji situaci, nebo problém z prostředí, které ho ohrožuje, nebo je pro něj nějak jinak nepřijatelné. Pokud dítě utíká z domova, nebo prostředí kde žije je to důkaz, že něco nefunguje jak by mělo a jeho zdroj jistoty a bezpečí selhává. Utíká protože není schopné jinak vyřešit situaci zralejším způsobem, protože problém je příliš velký aby ho mohlo vyřešit dítě³⁹.

Varianty útekového chování:

- **Záškoláctví** – je spojeno s negativním postojem ke škole, nebo reakce na prospěch. Někdy je charakterizováno jako obranné jednání, kde cílem je vyhnout se nepříjemnostem, které jsou spojené s požadavky na práci žáka apod. U záškoláctví je důležité zjistit příčinu. Důležitým faktorem je četnost útěku, míra plánovitosti a způsob provedení. Opakované záškoláctví je znakem odlišnosti socializačního vývoje, postoje k autoritám, normě povinnosti apod.
- **Reaktivní a impulzivní útěky** – jsou nezvládnutou situací doma a nebo ve škole. Smyslem je potřeba uniknout, před trestem, nebo od člověka, s kterým dítě nechce žít. „Útěk je signálem zoufalství nebo varování“. Takto motivovaný útěk může být ojedinělý a po vyřešení se už nemusí víckrát opakovat.
- **Chronické útěky** – vyplývají s dlouhodobých problému, jsou plánované, připravované, mívají přesný cíl a dítě se nechce vrátit. Tyto útěky jsou typické u dětí z narušených a nefunkčních rodin, kde nemají žádné zázemí, někdy je třeba využíváno a týráno. Vzácnější jsou útěky, které souvisejí s patologickým vývojem osobnosti dítěte.
- **Toulání** – „je charakteristické dlouhodobým opuštěním domova“. Toulání bývá spojeno s dalšími variantami poruchového chování, kde toulaví

³⁸ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 793

³⁹ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 793

jedinci často kradou a nebo prostituují a je pravděpodobné, že začnou užívat drogy nebo alkohol.

8.2.3. Krádeže

Pro posuzování významu krádeže u dětí jako signálu narušení osobnosti dítěte je způsob provedení. Menší význam u mladších dětí mají zejména neplánované a příležitostné krádeže. Jde o impulzivní reakci na akutní potřebu vlastnit nějakou věc, která se jim líbí, nebo by ji chtěli. Závažnějším problémem je promyšlené a plánované krádeže, které se vyskytují v starším školním věku. Tento typ krádeže je spojen s další variantou poruchového chování, třeba šikanou.⁴⁰ „Nejzávažnější jsou opakované krádeže v partě.“⁴¹

Cíl a motivace – můžou být variabilní a signalizují, jaký problém dítě má⁴².

- **Dítě krade pro sebe** – zde je potřeba získat něco, co nejde dosáhnout jiným přijatelným způsobem. Může se stát, pokud selhává rodina, může jít o uspokojení základních potřeb. Zvýšenou potřebu hromadit věci mají citově deprimované děti.
- **Dítě krade pro druhé** – příčinou je potřeba být akceptován. Takto si získává kamarády dítě, které je neatraktivní a nezvládá udržení vztahů. Krádeže se uskutečňují mimo skupinu a dítě může být ke krádežím donuceno. Krade - protože mu hrozí trest.
- **Dítě krade, aby demonstrovalo své kompetence** – v tomto případě dítě krade, protože se chce vyrovnat ostatním, aby dokázalo, že to dokáže taky.
- **Dítě krade s partou nebo pro partu** – krádeže jsou dané normami party, dítě krade, protože si chce udržet svoje místo ve skupině. Nejde o porušování běžných norem, ale nahrazení jinými. „Asociální chování se fixuje jako norma.“⁴³

⁴⁰ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 794

⁴¹ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 794

⁴² Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 794 - 797

⁴³ Vágnerová, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha:Portál 2004, str. 797

9. Rodina a škola

9.1. Rodina

„Rodina je primární skupina, v níž se nejen od narození formuje osobnost dítěte, ale v níž prožíváme všechny fáze svého života. Je základním činitelem demografického vývoje, sociální, ekonomické i kulturní struktury. Rodina jako společensky schválená forma soužití lidí a je právem předmětem silné sociální kontroly. Pro jedince by měla být rodina jako primární skupina především emocionálním zázemím, pilířem bezpečí a jistoty, stimulace, podnětu a uznání, místem elementárních zkušeností a základnou pro vstup do společnosti.“⁴⁴

Hlavní funkce rodiny⁴⁵

- Biologická a reprodukční
- Emocionální
- Ekonomická
- Socializační a výchovná (nejvýznamnější funkce)

9.2. Škola

Můžeme říct, že škola je od společnosti pověřená předávat poznatky, vědomosti a dovednosti, které jsou užitečné pro život. Škola slouží jako nástroj sociální integrace. Škola je prostor interakce, setkávání a sociálního styku a má významný vliv na utváření postojů k druhým lidem. Zde je rozdíl mezi školami.

Základní škola uvádí dítě mezi autoritu mimo rodinu. Škola by měla podporovat obecné uznání autorit, tím připravuje dítě na respekt k sociálnímu řádu. Učí dítě národním sloganům, významů státních symbolů, hymně, seznamuje se životními příběhy hrdinů, ukazuje význam svátků a uvádí dítě do tradičních rituálů. V životě školy se dítě seznamuje s normami skupinového chování a vystupování. Na konci základní školní docházky, žáci dokážou rozlišovat mezi politickými stranami, opouštějí školu s mírou smyslu pro národní a kulturní tradice a s představou o fungování vládního systému.⁴⁶

⁴⁴ Havlík, R. Kořa, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Potrál 2002, str. 67

⁴⁵ Havlík, R. Kořa, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Potrál 2002, str. 68

⁴⁶ Havlík, R. Kořa, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Potrál 2002, str. 137

„Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku.“⁴⁷

10. Právní rámec

10.1. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.

„Tento zákon upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoně, opatření ukládaná za takové protiprávní činy, postup, rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže. Projednáváním protiprávních činů, kterých se dopustili děti mladší patnácti let a mladiství, se sleduje, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se nadále páčání protiprávního činu zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji a podle svých sil a schopností přispěl k odčinění újmy vzniklé jeho protiprávním činem; řízení musí být vedeno tak, aby přispívalo k předcházení a zamezování páčání protiprávních činů.“⁴⁸

10.2. Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy č.109/2002 Sb.

„Ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči, kterými jsou střediska výchovné péče, musí být zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, vytvářeny podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. S dítětem musí být zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku. Účelem zařízení je zajišťovat nezletilé osobě a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání.

Účelem školských zařízení pro preventivně výchovnou péči je předcházet vzniku a

⁴⁷ Zákony online..Školský zákon.[online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s122&q122=all>

⁴⁸ Zákony online. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže [online].[cit. 2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s88&q88=all>

rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje, zmírňovat nebo odstraňovat příčiny nebo důsledky již vzniklých poruch chování a přispívat ke zdravému osobnostnímu vývoji dítěte.“⁴⁹

10.3. Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb.

„Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.

Dále upravuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí, ve školách a školských zařízeních, ve zdravotnických zařízeních, ve věznicích, v zařízeních pro zajištění cizinců a v azylových zařízeních“⁵⁰

10.4. Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

„Sociálně-právní ochrana dítěte představuje zajištění práva dítěte na život, jeho příznivý vývoj, na rodičovskou péči a život v rodině, na identitu dítěte, svobodu myšlení, svědomí a náboženství, na vzdělání, zaměstnání, zahrnuje také ochranu dítěte před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, zanedbáváním, zneužíváním nebo vykořisťováním. Ochrana dítěte, která je širším pojmem než sociálně-právní ochrana, tak zahrnuje ochranu rozsáhlého souboru práv a oprávněných zájmů dítěte, a je proto upravena v různých právních odvětvích a v právních předpisech různé právní síly. Předním hlediskem poskytování sociálně-právní ochrany dětí je nejlepší zájem, prospěch a blaho dětí. Cílem SPOD je sanace rodiny“⁵¹

⁴⁹ Zákony online. Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s104&q104=all>

⁵⁰ Sagit nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava. Zákon o sociálních službách. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06108&cd=76&typ=r>

⁵¹ Zákony online. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s149&q149=all>

II. Praktická část

11. Cíl výzkumného šetření

Cílem je zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěch a chování dětí základné školy v Liberci a zjistit k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí.

12. Stanovené předpoklady

Při sestavování otázek průzkumného dotazníku určeného pro žáky osmých a devátých tříd základní školy jsme vycházeli z těchto předpokladů:

1. Lze předpokládat, že 30% dětí, které nemají více než dvě a více aktivit týdně častěji inklinují k užívání drog.
2. Lze předpokládat, že 70% dětí, které užívají drogy zanedbávají školní docházku.
3. Lze předpokládat, že 20% dětí, které pochází z neúplných rodin častěji inklinují k užívání drog.

13. Použité metody

Jako použitou metodu jsme použili dotazník, protože jde o metodu sloužící k hromadnému zjišťování dat, je časově méně náročná a lze jím získat hodně údajů v poměrně v krátkém časovém úseku od více osob současně. Rozhovorem se nejčastěji zjišťují názory, postoje, zájmy, ale i přání, obavy, konflikty a problémy osobnosti.

Výzkum bude v první řadě zaměřen na studium literatury a na získání co nejvíce vědomostí o dané problematice. Výzkum bude probíhat formou dotazníkového šetření. Dotazník obsahoval 18 otázek, skládal se ze dvou částí. První část obsahovala otázky týkající se základních informací. Druhá část byla zaměřená na druh, frekvenci a způsob užívání drog u respondentů na základní škole.

14. Popis výzkumného šetření

Pro výzkumné šetření byl vypracován dotazník vlastní konstrukce, jehož cílem bylo zjistit, frekvenci užívání drog a způsob, které k užívání vedou. Bylo osloveno celkem 70 respondentů osmých a devátých tříd základní školy Liberec v prosinci 2009 až lednu 2010,

dotazníky odevzdalo 65 respondentů. Při vyplnění nebyli všichni respondenti přítomní. Zjištěné údaje jsou zpracované do jednoduchých tabulek, případně grafů.

15. Získaná data a jejich interpretace

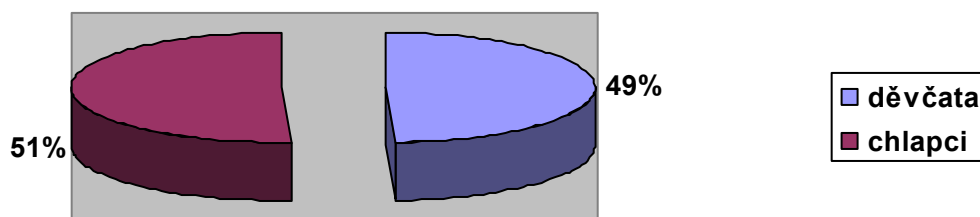
V otázce č.1 „Co podle tebe droga je?“

U respondentu jsme chtěli zjistit jestli vědí „co je droga“. Jednalo se o 32 děvčat a 33 chlapců. V osmých třídách bylo 19 děvčat a 16 chlapců, v devátých třídách bylo 13 děvčat a 17 chlapců. Skutečnost poukazuje na to, že na otázku „co je droga“ odpovědělo **100% (65) dotazovaných žáků osmých a devátých tříd správně všichni respondenti – všichni respondenti vědí co je droga**. Procentuálně bylo 49% děvčat a 51% chlapců. I když jsme to nepředpokládali, poměr dotazovaných respondentů dle pohlaví byl stejný, s malým rozdílem. Je správné a důležité, že dotazovaní respondenti osmých a devátých tříd vědí co je droga, děti by to měli vědět na druhém stupni základní školy, měli by ještě vědět co to obnáší, jaká jsou rizika a důsledky. I když všichni respondenti vědí co je droga, z dotazovaných respondentů 44% experimentovalo s nějakým druhem drogy.

Tabulka 1. Přehled respondentů dle pohlaví

	Počet respondentů	%
Děvčata	32	49
Chlapci	33	51
Celkově	65	100

Graf č.1 Procentuální porovnání respondentu dle pohlaví

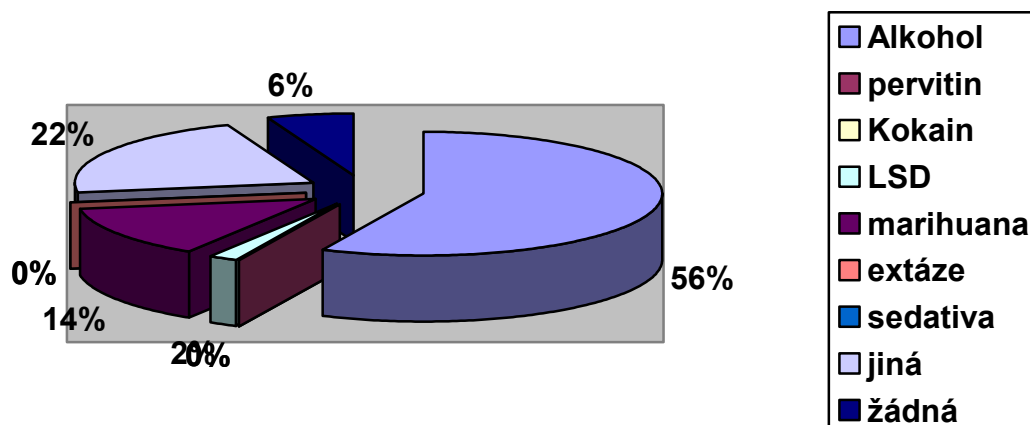
V otázce č.2 „Kterou z uvedených drog jsi vyzkoušel?“

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jestli respondenti vyzkoušeli, některou z uvedených drog. Vzorek tvořili respondenti z osmých a devátých tříd základní školy v počtu 65, z toho bylo 54% žáků osmých tříd a 46% devátých tříd. Z celkového počtu bylo 32 děvčat a 33 chlapců. Zjistili jsme, že u respondentů osmých a devátých tříd experimentovalo **56 % s alkoholem, marihuanou 14%, LSD 2%, kokainem, pervitinem a sedativy neexperimentoval nikdo z dotazovaných respondentů, 22% uvedlo jiná a 6% nevyzkoušelo žádnou z uvedených drog.** Z této otázky vyplivá, že 56% dotazovaných respondentů experimentovala s alkoholem. Alkohol u dětí se objevuje častěji a v mladším věku. Proč děti užívají alkohol? Užívají alkohol z nátlaku party, okolí, nebo z „frajeřiny“ ? Protože to vidí u svých rodičů, nebo jsou rodiče pro ně vzorem? Protože, alkohol není považován za drogu a mnozí rodiče považují konzumaci ve starším věku za něco co není nebezpečné a v mnoha případech jsou právě rodiče, kdo jako první nabízí svým dětem alkohol.

Tabulka č. 2 Druh drogy

	Alkohol	Pervitin	Kokain	LSD	Marihuana	Extáze	Sedativa	Jiná
Děvčata	29	0	0	1	7	0	0	11
Chlapci	29	1	0	1	9	0	0	11
Celkem	58	1	0	2	16	0	0	22

Graf č. 2 Druh drogy

V otázce č.3 „Jakou drogu v současné době užíváš?“

V této otázce jsme se zaměřili na druh drogy, jakou v současné době dotazovaní respondenti užívají. Z dotazovaných žáků osmých a devátých tříd **100% (65) dotazovaných respondentů odpovědělo, že v současné době neužívají žádnou drogu.** Současná doba u dotazovaných respondentů, mysleli tím, (pravděpodobně teď v této chvíli), zrovna při vyplňování dotazníků, nebo teď, ve škole. Ukázalo se, že tato otázka nebyla vhodně formulována, je formulovaná špatně.

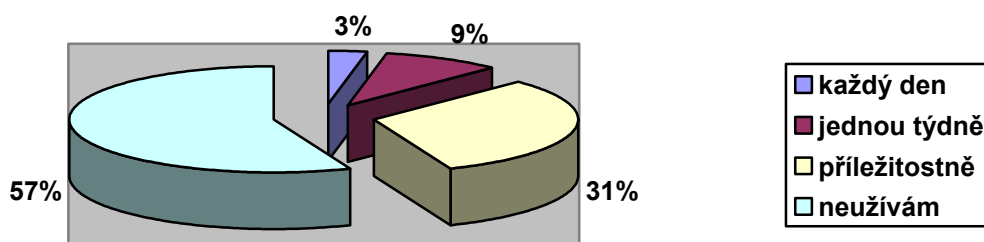
V otázce č.4 „Jak často užíváte drogy?“

V této otázce jsme se opět zaměřili na frekvenci užívání drog u dotazovaných respondentů. Z děvčat odpovědělo 57% (18), že v současné době neužívá žádnou drogu, příležitostně užívá 31% (10) dotazovaných děvčat, jednou týdně 9% (3) a každý den užívá drogu 3% jedna. Z chlapců 46% (15) neužívá žádnou drogu, příležitostně 42% (14), jednou týdně 6% (2) a 6% (2) uvedlo, že užívá každý den. V otázce č. 3, 100% dotazovaných respondentů uvedlo, že drogu neužívá, ale v otázce č. 4, kdy jsme se zaměřili na frekvenci už uvedlo jen **57% dotazovaných respondentů, že drogu neužívá. Příležitostně užívá 31% dotazovaných respondentů.** Takže 43% užívá nějakým způsobem drogu a to většinou pitím a kouřením, jak nám uvedli dotazovaní respondenti v otázce č. 5 Dotazovaní respondenti nejspíš asi nepovažují alkohol a cigarety za drogu, je to pro ně něco legálního a dostupného, proto to není droga a mohou ji příležitostně užívat kdykoliv.

Tabulka č. 3 Frekvence

	Každý den	Jednou týdně	Příležitostně	Neužívám
Děvčata	1	3	10	18
Chlapci	2	2	14	15
Celkem	3	5	24	33

Graf č. 3 Procentuální zobrazení frekvence

..

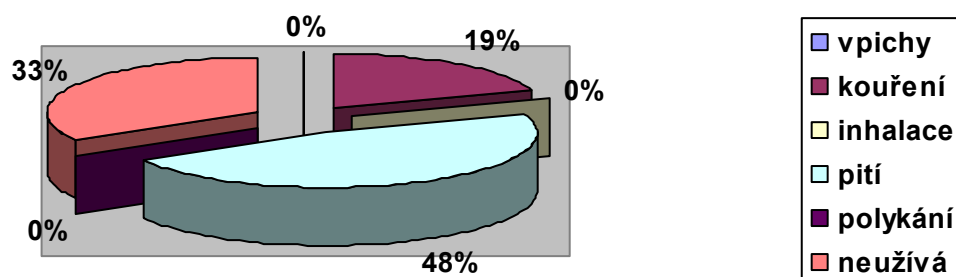
V otázce č. 5 „Jakým způsobem užíváš drogu?“

Otázka je zaměřena na způsob užívání drog u dotazovaných respondentů. Pitím uvedlo 53% (17) děvčat, kouřením 22% (7), neužívá drogu 37% (12) děvčat a ostatní způsoby nula. U chlapců uvedlo 58% (19) pitím, kouřením 36% (12), 3% jeden uvedl, že inhaluje, 36% (12) chlapců uvedlo, že neužívá a u ostatních způsobu nula. U dotazovaných respondentů nejvíce užívá drogu pitím a kouřením, nebo neužívá žádnou drogu. V otázce č. 4 uvedlo **31% dotazovaných respondentů, že drogu užívá příležitostně, na otázku „Jakým způsobem užívají drogy?“ už uvedlo jen 33%, že drogy neužívá a nejčastěji užívají drogy pitím 48% a kouřením 19%**, takže dotazovaní respondenti vždy, kdy je příležitost tak buď pijí alkohol nebo kouří. A to je asi v pořádku, protože alkohol není dle nich droga.

Tabulka č. 4 Způsob užívání drog

	Vpichy	Kouření	Inhalaci	Polykání	Pitím	Neužívám
Děvčat	0	7	0	0	17	12
Chlapc	0	12	1	0	19	12
Celke	0	19	1	0	36	24

Graf č.4 Způsob užívání drog

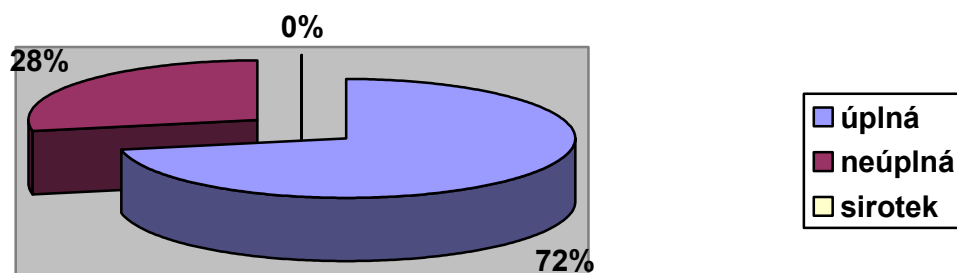
V otázce č.6 „Z jaké rodiny pochází?“

Otázka je zaměřená na sociální zázemí dotazovaných respondentů. Zajímalo nás z jaké rodiny pochází dotazovaní respondenti. Z děvčat 72% (23) pochází z úplné rodiny, 28% (9) děvčat z neúplné rodiny, u děvčat není žádný sirotek. U chlapců je 67% (22) z úplné rodiny, 32% (10) chlapců z neúplné rodiny a je tedy 0% (1) sirotek. Většina dotazovaných respondentů pochází z úplné rodiny. **Z úplné rodiny pochází 72%** dotazovaných respondentů, ale jen 28% z nich tráví o víkendu volný čas společně s rodinou, takže 59%, dotazovaných, kteří tráví čas s rodinou jen občas, buď má rodiče pracovně vytížené, nebo rodiče na ně nemají čas. Děti ve věku 13-15 let by ještě měli trávit víkendy s rodinou.

Tabulka č. 5 Sociální zázemí

	úplná	neúplná	sirotek
Děvčata	23	9	0
Chlapci	22	10	1
Celkem	45	19	1

Graf č. 5 Sociální zázemí

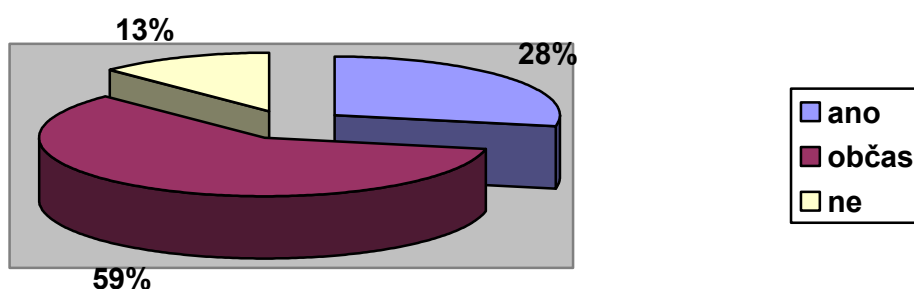
V otázce č. 7 „Tráví Vaše rodina o víkendu volný čas společně?”

Otázka byla zaměřená na to jestli rodiny tráví volný čas společně. Z děvčat 28% (9) odpovědělo, že volný čas tráví společně s rodinou, 60% (19) uvedlo, že tráví s rodinou víkendy jen občas a 12% (4) uvedli, že netráví čas o víjenu s rodiči společně. Z chlapců 37% (12) chlapců uvedlo ano, 51% (17) občas a 12% (4) uvedli, že netráví volný čas s rodinou. **59% dotazovaných respondentů uvedla, že tráví volný čas s rodiči o víkendu jen občas.**

Tabulka č. 6 Volný čas s rodinou

	ANO	Občas	NE
Děvčata	9	19	4
Chlapci	12	17	4
Celkem	21	36	8

Graf č. 6 Volný čas s rodinou

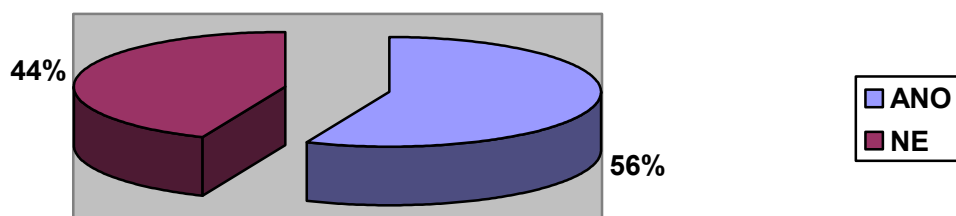
V otázce č. 8 „Existují ve Vaší rodině jasně určená pravidla?“

Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jestli dotazovaní respondenti mají ve své rodině(doma) daná pravidla, kterými se musí řídit. U děvčat odpovědělo 56% (18) ANO a 44% (14) NE. U chlapců 82% (27) odpovědělo ANO a 18% (6) odpovědělo NE. **U dotazovaných respondentů více než polovina uvedla, že má v rodině (doma) jasně určená pravidla.** 56% dotazovaných respondentů má doma určené co smí, co nesmí, v kolik hodin má přijít apod. je to dobře, protože děti by měli mít nějaký řád, měli by být pod dohledem, rodiče by měli vědět o „každém kroku“, vždyť jsou to ještě děti. **U 44% dotazovaných respondentů si mohou dělat co chtějí**

Tabulka č.7 Pravidla v rodině

	ANO	NE
Děvčata	18	14
Chlapci	27	6
Celkem	45	20

Graf č.7 Pravidla v rodině

V otázce č.9 „Vědí rodiče co děláš ve svém volném čase?“

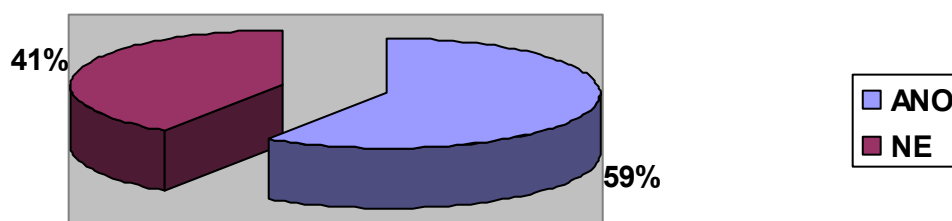
Zajímalo nás jestli rodiče mají představu co jejich děti ve volném čase dělají a snažili jsme se přiblížit vztahy v rodině – sociální zázemí dotazovaných respondentů. 59% (19) děvčat odpovědělo ano, 41% (13) odpovědělo ne. Z chlapců 70% (23) odpovědělo ano a 30% (10) odpovědělo ne. U dotazovaných respondentů opět více než polovina uvedla, že rodiče vědí co ve volném čase dělají. Z úplné rodiny pochází 72% (45) dotazovaných respondentů. **Jen 59% rodičů ví co jejich dítě ve volném čase dělá**, zbylých 41% rodičů neví co jejich dítě

dělá, když jsou v práci, nebo když jdou ven. Rodiče by měli vědět co jejich děti dělají, protože i když jsou velké jsou to pořád děti a mít přehled je to základní, aby nevyvedli nějakou nepřístojnost.

Tabulka č.8 Volný čas

	ANO	NE
Děvčata	19	13
Chlapci	23	10
Celkem	42	23

Graf č.8 Volný čas

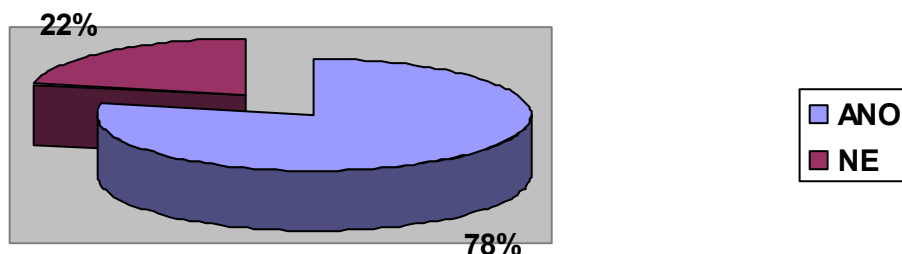
V otázce č. 10 „Znají rodiče Vaše názory na důležité věci?“

V těchto otázkách jsme chtěli vědět, jaké mají dotazovaní respondenti vztahy s rodiči. U otázky č. 10 „Znají rodiče Vaše názory na důležité věci?“ 78% (25) děvčat odpovědělo ano a 22% (7) ne. Chlapců 67% (22) odpovědělo ano a 33% (11) ne. **U 78% dotazovaných respondentů rodiče znají názory na důležité věci**, takže asi mají s rodiči kamarádsky vztah. Je důležité ze strany rodičů vědět co jejich dítě dělá, s kým se setkává, co se mu líbí apod. Alespoň mají přehled a kdyby se náhodou dostali do problémové situace, bude možnost ji včas řešit. U 28% dotazovaných respondentů rodiče neznají názory svých dětí.

Tabulka č. 9 Vztahy s rodiči

	ANO	NE
Děvčata	25	7
Chlapci	22	11
Celkem	47	18

Graf č.9 Vztahy s rodiči

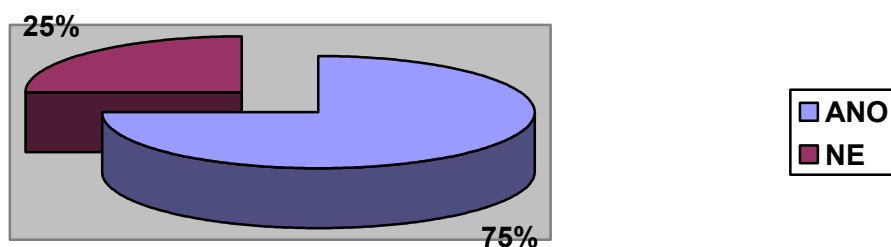
V otázce č.11 „Můžeš se na rodiče spolehnout, když máš problém?“

U otázky č.11 odpovědělo 75% (24) děvčat, že se mohou na rodiče spolehnout a 25% (8) se na rodiče spolehnout nemůže. 91%(30) chlapců odpovědělo ano a 8% (3) ne. Oporu u rodičů má jak v otázce č. 10 tak v otázce č. 11 většina dotazovaných respondentů. 72% dotazovaných respondentů uvedlo, že pochází z úplné rodiny a v této otázce **uvedlo 75% dotazovaných, že se na rodiče můžou spolehnout**, takže i děti z neúplných rodin, kde je jenom jeden rodič se můžou na rodiče spolehnout. Není napsáno, že pokud chybí jeden rodič, tak vztahy s rodiči nefungují.

Tabulka č.10 Vztahy s rodiči

	ANO	NE
Děvčata	24	8
Chlapci	30	3
Celkem	54	11

Graf č. 10 Vztahy s rodiči

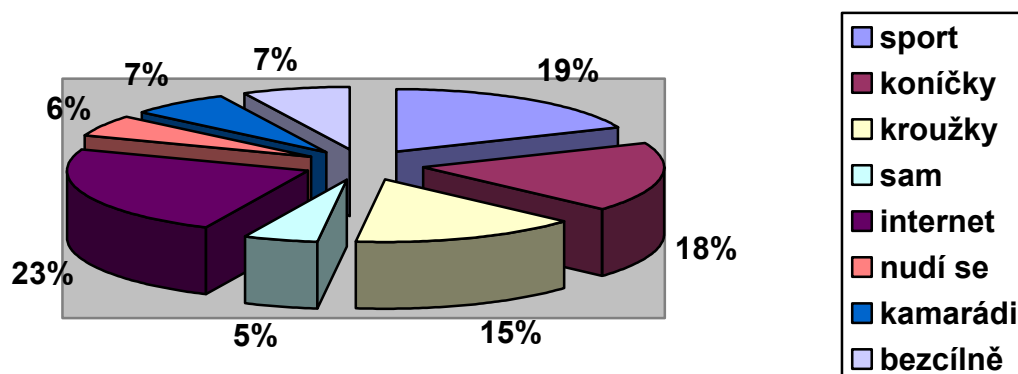
V otázce č.12 „*Jak trávíš volný čas?*“

Zajímalo nás jak respondenti tráví svůj volný čas. Ze 65 respondentu, sportuje 72% (23) děvčat, 69% (22) má vlastní koníčky, 59% (19) uvedlo zájmové kroužky, 19% (6) tráví většinu volného času sama, 45% (29) internet, 22% (7) se nudí, 9% (3) bezcílně a 25% (8) s kamarády. 76% (25) chlapců sportuje, 55% (18) koníčky, 27% (9) zájmové kroužky, 85% (28) internet, 21% (7) nudí, 6% (2) bezcílně. Většina dotazovaných respondentů uvedla, že buď ve volném čase sportuje, nebo má kroužek, koníčka. U dotazovaných respondentů má **52% nějakého koníčka, kroužek nebo sport, ale 48% se nudí, nebo je z kamarády apod.** což není dobré, protože děti z nudy dělají různé věci a bylo by dobré, aby měli alespoň jednoho koníčka nebo kroužek, protože potom je menší riziko, že se začnou nudit a vymýšlet nepřístojnosti.

Tabulka č.11 Volno časové aktivity

	Sport	koníčky	krouž	sama	internet	nudí	kamarád	bezcílně
děvčat	23	22	19	6	29	7	8	3
chlapci	25	18	9	0	28	7	8	2
celkem	48	40	28	6	57	14	16	5

Graf č.11 Volnočasové aktivity

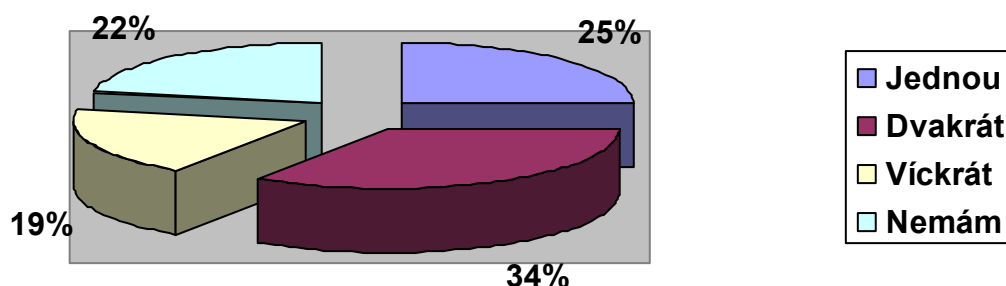
V otázce č. 13 „Jak často navštěvuješ, zájmové kroužky, nebo se věnuješ svým koníčkům?”

Zajímalo nás jak často navštěvují kroužky, nebo koníčky. U dotazovaných děvčat odpovědělo, že mají kroužky, nebo se věnují svým koníčkům jednou týdně 25% (8), dvakrát 34% (11), víckrát 19% (6) a nemá koníčky, nebo kroužky 22% (7) děvčat. U dotazovaných chlapců odpovědělo, že má jednou týdně 21% (7), dvakrát 45% (15), víckrát 15% (5) a nemá uvedlo 19% (6) chlapců. **53% dotazovaných žáků má kroužky, nebo se věnuje svým koníčkům dvakrát a víckrát týdně.** 47% dotazovaných respondentů nemá kroužky, nebo jen jednou týdně a 53% má dvakrát a víckrát týdně, když děti mají více aktiv je to jen dobře a hlavně se nenudí.

Tabulka č. 12 Kroužky, koníčky

	Jednou týdně	Dvakrát	Víckrát	Nemám
Děvčata	8	11	6	7
Chlapci	7	15	5	6
Celkem	15	26	11	13

Graf č. 12 Kroužky, koníčky

V otázce č. 14 „Chodíš rád(a) do školy?“

Na otázku odpovědělo 38%(12) děvčat, že ráda chodí do školy a 62%(20) odpovědělo, že nerada. Z chlapců odpovědělo 30% (9) ano a 70% (23) ne. **Jenom 34% dotazovaných respondentů uvedlo, že rád(a) chodí do školy.** 66% dotazovaných uvedlo, že nerada chodí do školy, důvody mohou být různé, protože v otázce č. 15 52% dotazovaných respondentů uvedlo, že je škola nudí (to může být jeden z důvodů proč neradi chodí do školy).

V otázce č. 15 „Nudíš se ve škole?“

Jestli se dotazovaní respondenti nudí ve škole odpovědělo 47% (15) děvčat, že se nudí a 53% (17) se nenudí. Z chlapců se 58% (19) nudí ve škole a 42% (14) se nenudí. Škola nudí 52% dotazovaných respondentů. **48% uvedlo, že se ve škole nenudí.** Nudí je výklad a předávání učiva od učitelky nezajímavou formou, nebo jim nejdou některé předměty.

V otázce č. 16 „Vynechal si školu kvůli drogám?“

Na tuto otázku odpovědělo všech 100% (32) děvčat, že kvůli drogám školu nevynechali. U chlapců 1% (jeden) odpověděl, že vynechal školu kvůli drogám a 99% (32) odpovědělo, že nevynechali. Z toho vyplývá, že kvůli drogám **99,5% dotazovaných respondentů školu nevynechala.**

V otázce č. 17 „Stalo se, že ti drogy zabránili připravit se do školy?“

V této otázce stejně jako v otázce č. 16 všech 100% (32) děvčat uvedlo, že ne. U chlapců to je také stejné 1% (jeden) uvedl, že ano a ostatních 99% (32) uvedlo, že ne. V této otázce **99,5% dotazovaných respondentů drogy nezabránili připravit se do školy.**

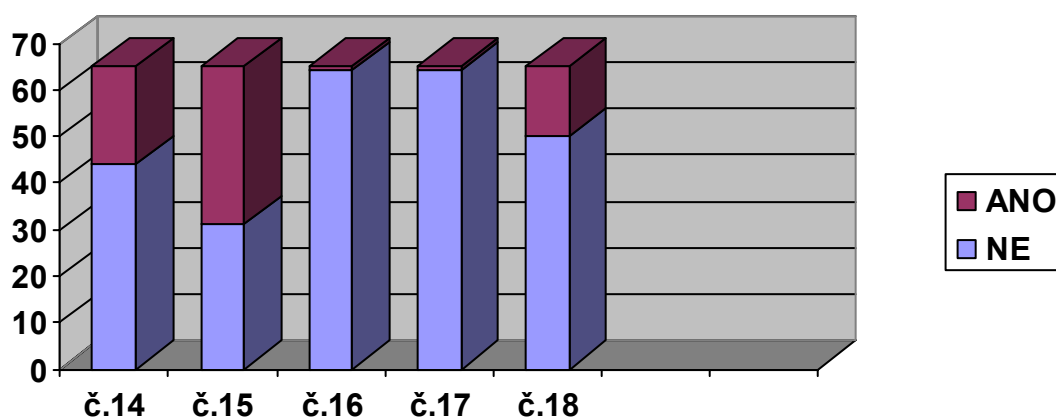
V otázce č. 18 „Zhoršil se tvůj školní prospěch a chování?“

Na otázku jestli se zhoršil jejich prospěch a chování ve škole 78% (25) děvčat odpovědělo ne a 22% (7) děvčat odpovědělo ano. U chlapců 76% (25) odpovědělo ne a 24% (8) ano. Z dotazovaných respondentů uvedlo **77%, že se jejich školní prospěch a chování nezhoršilo.** Školní prospěch a chování se zhoršilo u 23% dotazovaných, zhoršilo se z důvodů puberty, nebo je pro ně učivo ve vyšším ročníkům více náročnější

Tabulka č. 13 Škola

	Č.14	Č.15	Č.16	Č.17	Č.18
ANO	21	34	1	1	15
NE	44	31	64	64	50

Graf č. 13 Škola

16. Shrnutí dat

Dotazník obsahoval 18 otázek, skládal se ze dvou částí. První část obsahovala otázky týkající se základních informací. Druhá část byla zaměřená na druh, frekvenci a způsob užívání drog u respondentů na základní škole Liberec.

Otázka č. 1 – Otázka byla zaměřená na to jestli dotazovaní respondenti vědí co je to droga. Skutečnost poukazuje na to, že ze 100% dotazovaných respondentů ví co je droga.

Otázka č. 2 – Tato otázka byla zaměřená na druh drogy, kterou dotazovaní respondenti vyzkoušeli. Skutečnost poukazuje na to, že z dotazovaných respondentů 56% experimentovalo s alkoholem.

Otázka č. 3 – Tato otázka byla rovněž zaměřená na druh drogy. Skutečnost poukazuje na to, že v současné době neužívá ze 100% dotazovaných respondentů drogu nikdo.

Otázka č. 4 – Otázka byla zaměřená na frekvenci užívání drog u dotazovaných respondentů. Skutečnost poukazuje na to, že 57% neužívá drogy a 31% užívá příležitostně.

Otázka č. 5 – Otázka byla zaměřená na způsob jakým dotazovaní respondenti užívají drogy. Nejvíce dotazovaných respondentů 33% drogy neužívá a nejčastěji užívá drogy 48% pitím a 19% kouřením.

Otázka č. 6 – Otázka je zaměřená na sociální zázemí dotazovaných respondentů. Zajímalo nás z jaké rodiny pochází. 72% dotazovaných respondentů pochází z úplné rodiny.

Otázka č. 7 – Otázka byla zaměřená na to jestli rodiny tráví volný čas společně. Skutečnost poukazuje na to, že o víkendu s rodiči tráví volný čas 59% dotazovaných respondentů jen občas a volný čas tráví s rodiči o víkendu jen 28% dotazovaných respondentů.

Otázka č. 8 – Touto otázkou jsme chtěli zjistit, jestli existují v rodině nějaká pravidla u dotazovaných respondentů co můžou, co nemůžou, jak se mají chovat apod.. (tedy jasně určená pravidla). Skutečnost poukazuje na to, že u 56% dotazovaných respondentů jsou

jasně vymezené hranice co se smí, co nesmí (jasně určená pravidla). 44% dětí si dělá co chce.

Otázka č. 9 – Další otázka byla zaměřená na to, jestli rodiče vědí co jejich dítě ve volném čase dělá. 59% dotazovaných respondentů odpovědělo, že rodiče vědí co ve volném čase dělají a 44% rodičů neví co jejich dítě ve volném čase dělá.

Otázka č. 10 a otázka č. 11 – V těchto otázkách jsme chtěli vědět jaké vztahy mají dotazovaní respondenti s rodiči, jestli se můžou na ně obrátit, kdyby to potřebovali. 72% dotazovaných odpovědělo, že rodiče považují jejich názory na důležité věci. 82% dotazovaných respondentů odpovědělo, že má oporu u svých rodičů, že se na ně můžou spolehnout, když mají problém.

Otázka č. 12 – Otázka byla zaměřená na to jak dotazovaní respondenti tráví svůj volný čas. Většina odpověděla u internetu, potom to byly kroužky a koníčky.

Otázka č. 13 – Otázka byla zaměřená jak často se dotazovaní respondenti věnují svým kroužkům, nebo zálibám. Skutečnost poukazuje na to, že 53% respondentu se věnuje kroužkům a zálibám dvakrát a vícekrát týdně. Z dotazovaných respondentů nemá kroužek 22% dětí.

Otázka č. 14 a otázka č. 15 – Otázky byly zaměřené na to jestli dotazovaní respondenti chodí rádi do školy a jestli se ve škole nudí. 66% uvedla, že nerada chodí do školy a 52% že je škola nudí.

Otázka č. 16 a otázka č. 17 – Otázky byly zaměřené na to, jestli dotazovaným respondentům zabránili drogy připravit se do školy a jestli vynechali kvůli drogám školu. 99% odpověděla, že kvůli drogám školu nevynechali, a že drogy jim nezabránili se připravit do školy.

Otázka č. 18 – Poslední otázka byla zaměřená na to jestli se u dotazovaných respondentů zhoršil prospěch a chování ve škole. U 77% dotazovaných respondentů se nezhoršil prospěch a chování, jen u 23% se prospěch a chování zhoršilo.

17. Vyhodnocení výzkumné práce

Cílem bakalářské práce bylo zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěch a chování dětí a zjistit k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí.

V této části naší práce provedeme celkové shrnutí a pokusíme se vyhodnotit, zda se podařilo ověřit námi stanovené předpoklady.

17.1. Vyhodnocení předpokladů

V praktické části jsme se snažili potvrdit či vyvrátit tři předpoklady, které jsme pro naši práci v úvodu stanovili. Při stanovení předpokladů jsme vycházeli v té době z dostupných informací a stanovili jsme proto:

Předpoklad č.1:

Předpokládáme, že děti, které nemají dvě a více aktivit týdně častěji inklinují k užívání drog.

Tímto předpokladem na základě odpovědi dotazovaných respondentů v otázce č. 13 a otázkách č.3, č.4 (příloha č. 1- dotazník), jsem zjistili že 53% z dotazovaných respondentů má kroužky dvakrát a víckrát týdně (graf č. 11) a většina dotazovaných respondentů drogy neužívá.

Předpoklad se potvrdil.

Předpoklad č. 2:

Předpokládáme, že 70 % dětí, které užívají drogy zanedbávají školní docházku.

Tímto předpokladem z odpovědi dotazovaných respondentů jsme zjistili, že 99,9 % dotazovaných respondentů (otázky č. 16 a č.17) nevynechali kvůli drogám školu, ani jim drogy nezabránili se do školy připravit.

Tento předpoklad se nám nepotvrdil.

Předpoklad č. 3:

Předpokládáme, že 30 % dětí, které pochází z neúplných rodin inklinují k užívání drog.

Tímto předpokladem jsme zjistili, že 28% dotazovaných respondentů (otázka č. 6), pochází z neúplné rodiny a v (otázce č. 3) uvedlo 100% dotazovaných, že neužívá žádnou drogu. **Tento předpoklad se nám nepotvrdil.**

Závěr

Mladí lidé si často ani neuvědomují, co droga je a jaké má užívání drog, ať už se jedná o drogy „měkké“, či přímo drogy „tvrdé“, důsledky. Nejedná se přitom pouze o důsledky pro uživatele drog samotného, ale i o důsledky na jeho rodinu, jeho nejbližší okolí a také na celou společnost. Je důležité, aby se rodiče věnovali víc svým dětem, aby v nich již od narození budovali dostatečně silný řád, který by jim zabránil někdy drogu vzít. Mnoho mladých lidí má v důsledku zneužívání drog podlomené zdraví. Jedna se zde převážně o infekci žloutenky typu A, B a C, která zasahuje játra. Vzhledem k významu jater se jedná o onemocnění velmi vážné. Z epidemiologického hlediska je nejvýznamnější typ A, který díky fekálně-orálnímu mechanismu přenosu se dobře přenáší napříč rizikovými skupinami a v uzavřených kolektivech. Typy B a C se vyznačují parenterálním mechanismem přenosu a jsou časté právě u nitrožilních uživatelů drog. Toxikoman, který má tzv. „absták“, je schopen si vědomě píchnout tuto velmi vážnou chorobu. Následky si potom odnáší na celý život. Těžko napravitelné zdravotní i společenské důsledky nealkoholové toxikomanie vyžadují, aby bylo boji proti tomuto negativnímu jevu věnováno zvýšené úsilí. Aby v boji za naši zdravou společnost fungovaly všechny typy prevence, od primární až po terciární. Proto je důležité aby mladí lidé pochopili, že není „IN“ ten kdo drogu bere, ale ten, kdo ji nikdy nevezl a ani nevezme.

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit jaký podíl má užívání drog na prospěch a chování dětí a k jaké frekvenci užívání drog dochází. Zaměřit se na druh drogy, frekvenci, způsob zneužívání a sociální zázemí dětí u žáků osmých a devátých tříd základní školy v Liberci. Tento cíl jsme zjišťovali dotazníkovým šetřením u dotazovaných respondentů v prosinci 2009 až lednu 2010. Záměrem průzkumu bylo ověření platnosti zvolených předpokladů. Závěrem jsme zjistili, že jeden předpoklad, byl průzkumem ověřen jako platný, v případě, že děti, které nemají dvě a více aktivit týdně častěji inklinují k užívání drog. Další dva předpoklady, byly průzkumem zjištěné jako neplatné a to, že 70 % dětí, které užívají drogy zanedbávají školní docházku a že 30 % dětí, které pochází z neúplných rodin inklinují k užívání drog. Potvrdila se nám jen jedna hypotéza. Konečným vyústěním předloženého textu je návrh opatření.

Navrhovaná opatření

Navrhli bychom tato opatření:

1. Pokud budou rodiče děti přihlašovat na kroužky a podporovat je v jejich koníčcích bude, zde menší předpoklad, že se budou nudit, trávit svůj volný čas bezcílně a sami, nebo z kamarády v partě. Protože děti, které se nudí, začínají z nudy, vymýšlet různé věci, různé nepřístojnosti. Rodiče v dnešní uspěchané době, jsou zaneprázdnění prací a mnozí dlouho pracují, proto by bylo dobré aby dětem nějakým způsobem vyplnili volný čas. Je důležité věnovat se dětem, vědět co dělají ve volném čase, stát při nich, vždy kdy potřebují i nepotřebují. Rodiče by si měli najít čas na to aby se věnovali dětem, najít si chvilku na procházku a nebo na nějakou společnou aktivitu. Mít v rodině jasně určené co se smí, co nesmí, v kolik hodin bude dítě doma, vědět kam jde a co dělá, domluvit se na přesném čase kdy přijde domů apod. Rodiče by měli mít přehled o každém kroku svého dítěte i když dá se říct , že je samostatné, protože do plnoletosti je ještě daleko.
2. Navrhovali bychom, aby i na druhém stupni základních škol byla možnost výběrů kroužků. Protože jak jsme již uvedli, většina rodičů má buď dlouhou pracovní dobu nebo je zaneprázdněných, že nemají čas aby své dítě dopravili na kroužek a tak nemají ani přehled jestli tam opravdu chodí nebo ne. Kdyby měli kroužky ve škole, byla by tady šance nějaké docházky, nebo představy kde jejich dítě v danou dobu je. Kroužky by třeba mohly být levnější a nebo pro sociálně slabší rodiny zadarmo, protože rodiče ze slabších sociálních podmínek nemají finanční prostředky, aby jejich dítě navštěvovalo nějaký kroužek.
3. Navrhovali, bychom více zaměřit školy na prevenci proti drogám, více promítat dokumenty o drogách, co to obnáší, jaké jsou důsledky. Mnohé děti vědí co je to droga, vědí, že je to něco špatné.

Seznam použitých zdrojů

DIMOFF, Timothy. a CARPER, Steve. Berie Vaše dítě a drogy. 1.vyd.Bratislava:Obzor 1994, str.186. ISBN 80-215-0274-6

HAJNÝ, M. O rodičích, dětech a drogách. 1.vyd. Praha:Grada 2001, s. 133. ISBN 80-247-0135-9

HAVLÍK, Radomír - KOŤA, Jaroslav. Sociologie výchovy a školy. 1.vyd. Praha:Portál 2002, s.184. ISBN 80-7178-635-7

MATOUŠEK, Oldřich a kol. Metody řízení sociální práce.1. Vyd. Praha: Portál, 2003. 384 s.ISBN 80-7178-548-2

MATOUŠEK, Oldřich – KROFTOVÁ, Andrea. Mládež a delikvence. 2.vyd. Praha:Portál 2003. s. 340. ISBN 80-7178-771-X

NEŠPOR, Karel. Návykové chování a závislost. 1.vyd.Praha:Portál, 2000.152 s.ISBN 80-7178-432-X

NEŠPOR,Karel. Vaše děti a návykové látky. Praha:Portál, 2007.157s.ISBN 80-7178-515-6

POKORNÝ, Vratislav a kol. Patologické závislosti. 2.vyd. Brno:Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 194 s. ISBN 80- 86568-0204

PRESL, Jiří. Česká republika ve světě drog. Současná situace a vývojové trendy.1. vyd Praha: Ústav mezinárodních vztahů 1995. s. 166 ISBN 80-85917-06-8

PRESL, Jiří. Drogová závislost. Může být ohroženo i Vaše dítě? 2.vyd. Praha: Maxdorf 1995, s. 88 ISBN 80-85800-25-X

SOCHŮREK, Jan. Úvod do sociální patologie.1.vyd. Technická univerzita:Liberec, 2009. s186 ISBN 978-80-7372-448-1

SOCHŮREK, Jan. Vybrané kapitoly ze sociální patologie II. 1.vyd. TUL:Liberec, 2001. 47 s. ISBN 80-7083-495-1

TYLER, A. Drogy v ulicích. Vyd. Praha:Ivo Železný 2000, s. ISBN

VÁGNEROVÁ, Maria. Psychopatologie pro pomáhající profese. 4.vd.Praha:Portál, 2008. 870 s. ISBN 978-80-7367-414-4

Sagit nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava. *Zákon o sociálních službách*. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z:

<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06108&cd=76&typ=r>

Zákony online. *Školský zákon*. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s122&q122=all>

Zákony online. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí*. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s149&q149=all>

Zákony online. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže* [online].[cit. 2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s88&q88=all>

Zákony online. *Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů*. [online].[cit.2010 2 26] Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s104&q104=all>

Seznam příloh

Příloha č.1 – dotazník

Příloha č. 2 – stimulační drogy

Příloha č. 3 – halucinogeny

Příloha č. 4 – opiáty

Příloha č. 5 – konopí

Příloha č. 6 – těkavé látky

Dotazník

Dobrý den!

Tento dotazník je anonymní a nehonorovaný. Prosím Vás o pravdivé vyplnění dotazníku, kterého výsledky budou sloužit jako podklad pro moji bakalářskou práci pod názvem „Drogy“ na TUL v Liberci. Pozorně si prosím přečtete otázky vyplňte nebo zakroužkujte odpovědi.

Za Vaší spolupráci a pravdivé odpovědi Vám předem děkuji.

Sochůrková Lucia

Třída:.....

Pohlaví: a) děvče
b) chlapec

1. Co podle Tebe droga je?

Napiš.....
.....

2. Kterou z uvedených drog jsi vyzkoušel(a)?

- a) Alkohol
- b) Marihuana
- c) Kokain
- d) LSD(houbičky, trip) a jiné halucinogeny
- e) Pervitin (perník, piko, čeko)
- f) Ecstase a jiné tzv.“diskotékové drogy“
- g) Barbituráty, sedativa a jiné tisíce prostředky bez doporučení lékaře
- h) Jiná látka
(napiš).....

3. Užíváš v současné době nějakou drogu?

ANO (napiš).....

NE

4. Jak často užíváš drogy?

- a) každý den
- b) jednou týdně
- c) příležitostně
- d) neužívám

5. Jakým způsobem drogy užíváš?

- a) vpichy
- b) kouřením

- c) inhalaci
- d) polykáním
- e) pitím

6. Z jaké rodiny pocházíš?

- a) z úplné rodiny
- b) z neúplné rodiny (chybí otec nebo matka)
- c) sirotek

7. Tráví Vaše rodina o víkendu volný čas společně?

- a) ano
- b) občas
- c) ne

8. Existují ve Vaši rodině jasně určená pravidla? ANO NE

9. Vědí rodiče co děláš ve svém volném čase? ANO NE

10. Znaří rodiče Vaše názory na důležité věci? ANO NE

11. Můžeš se na rodiče spolehnout, když máš problém? ANO NE

12. Jak trávíš volný čas?

- a) sportuji
- b) mám svoje koníčky
- c) navštěvuji zájmové kroužky
- d) většinu volného času sám
- e) televize, internet
- f) často se nudím
- g) bezcílne
- h) jinak (napíš).....

13. Jak často navštěvuješ, zájmové kroužky, nebo se věnuješ svým koníčkům?

- a) Jednou týdně
- b) Dvakrát týdně
- c) Víckrát týdně
- d) Nemám kroužky

14. Chodíš rád(a) do školy? ANO NE

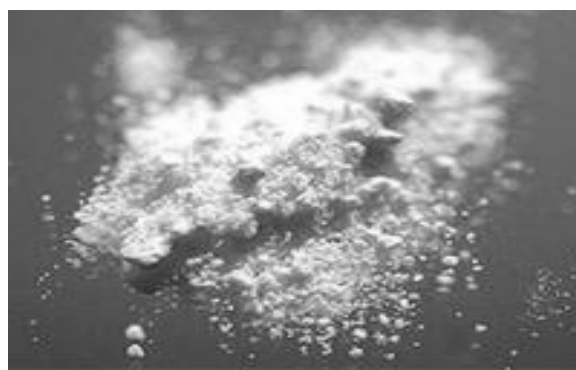
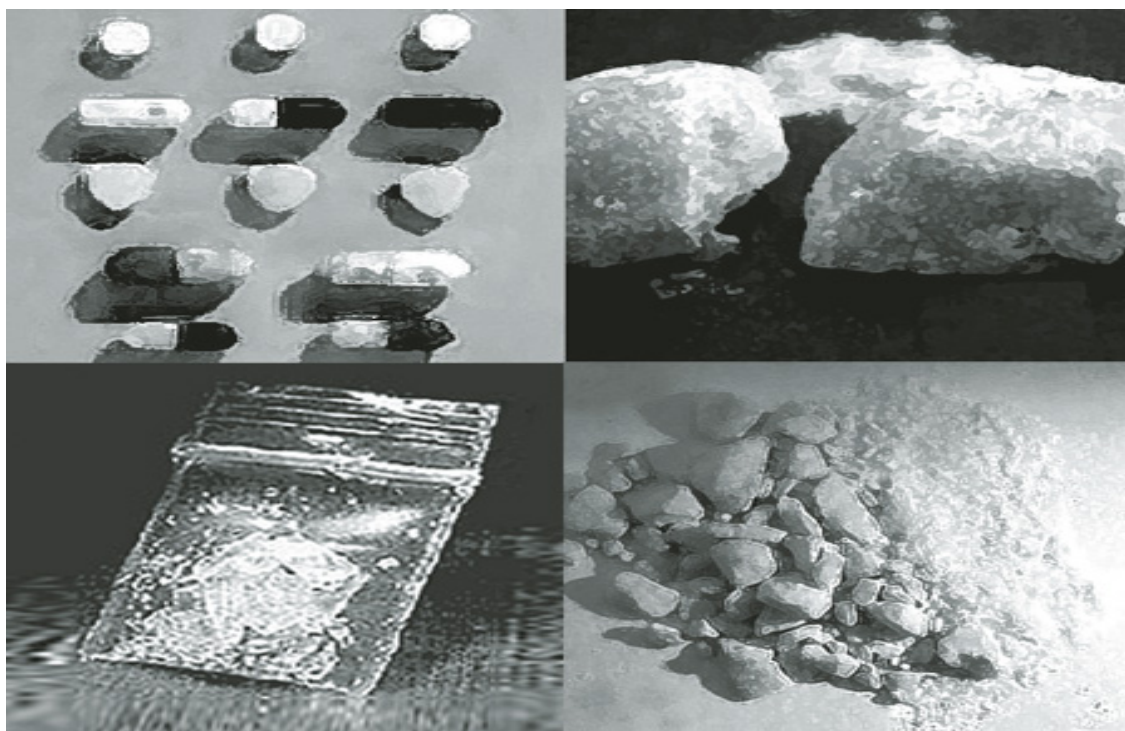
15. Nudíš se ve škole? ANO NE

16. Vynechal si školu kvůli drogám? ANO NE

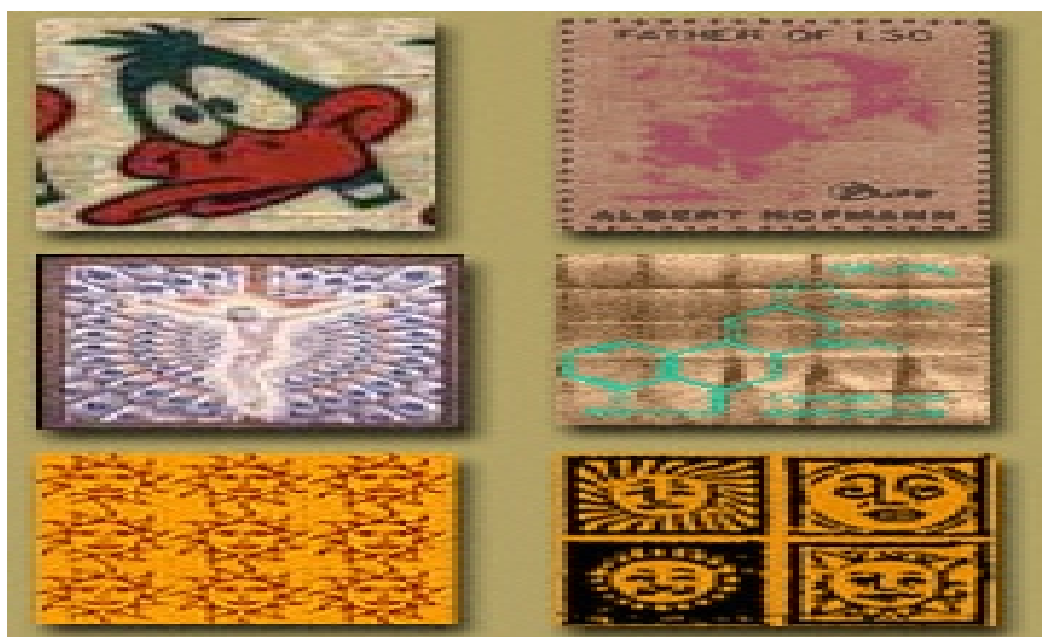
17. Stalo se, že ti drogy zabránili připravit se do školy? ANO NE

18. Zhoršil se tvůj školní prospěch a chování? ANO NE

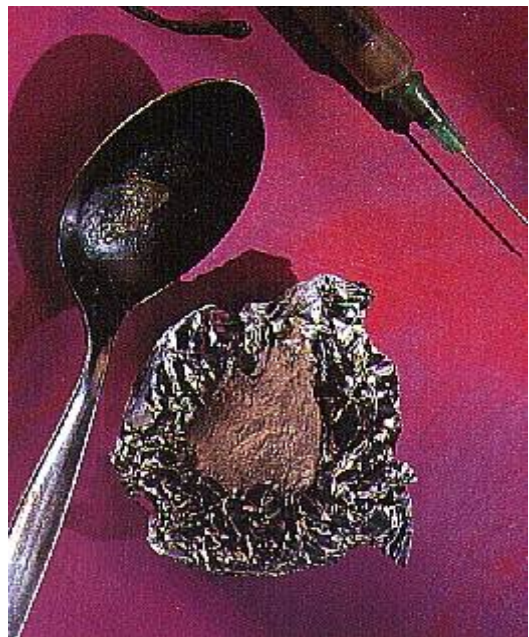
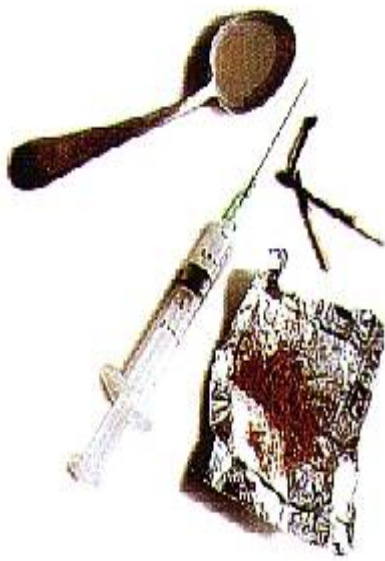
Stimulační drogy

Halucinogeny

Opiáty

Konopí

Těkavé látky

